BECKMANN

DE

PYTHAGOR. RELIQUIIS

QUAESTIONUM

DE

PYTHAGOREORVM RELIQVIIS

QVAESTIONVM

PROOEMIVM

SCRIPSIT

DR. FRANCISCVS BECKMANN

GVESTFALVS

BEROLINI MDCCCL

PROSTAT IN LIBRARIA BESSERIANA APVD W. HERTZ.

ILLVSTRISSIMIS VIRIS

CHRISTIANO AVGVSTO BRANDIS

VNIVERSITATIS BORVSSICAE RHENANAE PROFESSORI P. O.
ACADEMIAE SCIENTIARVM BOR. SOCIO EQVITI

FRIDERICO ADOLPHO TRENDELENBVRG

VNIVERSITATIS REGIAE BEROLINENSIS PROFESSORI P. O.
ACADEMIAE SCIENTIARVM BOR. SOCIO SECRETARIO EQVITI

GRATO ANIMO DEDICAVIT

F. B.

Prooemium hoc quaestionum Pythagoricarum quum disputationis publicae gratia ante hos sex annos, MDCCCXLIV, typis descriptum cum civibus academicis communicaremus, uberiorem de Pythagoreorum fragmentis commentationem aut certe alteram eius, quam inscripsimus *de Judaicae et Gnosticae et Moderateae doctrinae vestigiis quae in Pythagoreorum fragmentis reperiri dicuntur*, particulam addituri eramus. Sed quamquam non defuerunt, qui opusculo faverent, ut doctus prooemii censor, Bergk. annal. antiq. stud. 1845. p. 792., tamen per Sosios nostros prohibiti sumus, quominus propositum perageremus; nec iam plus quam reliqua haec opusculi opusculum pollicentis exemplaria in lucem emittere nobis licet. In his vero, quaeso,

p. 1. not. 3. lin. 11. adde: „Ahrens de dialecto Dorica. Gotting. 1843. p. 23."

p. 2. ad. not. 6. adde: „De bibliotheca regum Numidicorum cf. Plin. nat. hist. 18, 5. Sallust. Iug. 17. Athen. III. p. 83. b. Ammian. Marcell. 22, 15. I. G. Hulleman de vita et scriptis Iubae Maurusii. Traj. ad. Rh. 1845."

p. 3. not. 10. ad. lin. 9. adde: „not. 58. et epimetr. 1. p. 32."

p. 7. not. 26. ad. lin. 3. adde: „Polus ib. 9, 54. Dius ib. 65. 16."

p. 9. ad. lin. 10. adde: „Pindarus (cf. Clem. Al. Str. V. p. 598. Euseb. P. E. XII. p. 675.)."

p. 9. ad. not. 34. adde: „IV. p. 638."
p. 10. lin. 5. lege *Rhintho* pro *Rhinto.*
p. 12. not. 52. ad. lin. 14. post v. *Basil.* adde: „cf. not. 91. et 116."
p. 13. lin. 5. post verbum *combureret* adde: „Prorus Cyrenaicus (cf. Epimetr. I. p. 31. N. 21.). Cliniae amicus (Iambl. V. P. 239. Diod. Sic. Exc. p. 554.), qui Ol. CV, 4. h. e. paucis annis ante Platonis obitum palmam de stadio meruit (Pausan. X. 2, 2.)."
p. 13. ad. not. 60. adde: „cf. not. 131."
p. 25. lin. 14. lege *examinandam.*
p. 30. adde Pythagoreorum fragmentis: „1. a. *Androcydis* fr. ap. Clem. Al. Strom. VII. p. 718. al. Brandis l. c. p. 498."
p. 31. lin. 1. post III. 13. adde: „Origen. Philos. 15. Brandis l. c. p. 509."
p. 31. post lin. 23. adde: „17. b. *Lamisci* (cf. not. 117.) fr. ap. Palaephat. de Incred. prooem. 4."
p. 31. post lin. 25. adde: „19. b. *Nearchi Tarentini* sent. ap. Plut. Cat. maj. 2. cf. not. 33."

Praeterea Epimetro quod pertinet ad not. 1. subiecimus alterum ad not. 58. de Horatii in Archytam Pythagoreum carmine I. 28. referendum, quo quae nostra sit de hoc carmine sententia, breviter exposuimus. Neque dubitavimus etiam sententias singulares, quas exemplaribus ante emissis disputationis gratia addideramus, quod maximam partem e Pythagoreorum fragmentis ductae sunt, opportunitate data repetere; tres tamen cum aptioribus commutavimus.

Scribebam Berolini ineunte vere MDCCCL.

F. B.

I.

De librorum et fragmentorum, quae Pythagoreis inscripta reperiuntur [1]), fide et auctoritate quamquam vetus est controversia [2]) et a Bentleii inde temporibus saepe revocata [3]), tamen, si quis putat plane eam compositam esse, procul errat. Certe Gruppius, qui novissime fidem eorum iam dudum labefactatam funditus evertere et Philolaicis, quibus

1) Collecta sunt post Galeum ab Orellio in Opusculis Graecorum vett. sentent. et mor. T. II. p. 210 — 360.; sed desiderantur non pauca, quae infra in epimetro indicavimus.

2) Themist. ap. Boeth. in Aristot. Categ. p. 114. ed. Basil. 1570; Porphyr. in Ptolem. Harm. p. 236. Id. Vit. Pyth. 53. Cf. Jambl. Vit. Pyth. §. 2. David. in Aristot. Categ. p. 28. A. 9. ed. Acad. Bor.

3) Tetigerunt potissimum vel copiosius tractarunt quaestionem illam praeter Bentleium (Opusc. philol. p. 366. ed. Lips.) Meinersius (Gesch. d. Urspr., Fortg. u. Verf. d. Wissensch. in Griechenl. u. Rom. T. I. p. 569 sqq.), Tiedemannus (Griechenlands erste Philosophen p. 189 sqq.), Heerenius (Comment. de Font. Eclog. Joann. Stob. §. 17 sqq.), Tennemannus, Ritterus, Braudisius in Historiis philosophiae, quas scripserunt, Boeckhius (Philolaus des Pythagoreers Lehren, Berol. 1819), Hartenstenius (De Archytae Tarent. Fragm. philos., Lips. 1833), Trendelenburgius (De Aristot. Categ. p. 22.), Petersenius (Zeitschr. f. Alterthumswissensch. ed. Zimmermann. Darmstad. 1836. p. 873 sqq.), Eggers (De Archytae Tarent. Vita, Opp. et Philosophia, Paris. 1833), A. C. van Heusde (Diatr. in locum philos. mor. de Consolat. ap. Graecos, p. 19.). Sed Philolaicis exceptis post Meinersium pleraque fragmenta a plerisque aut subditicia habita aut certe veteri scholae Pythagoricae abiudicata sunt, Archyteis tamen plerisque Petersenius et Eggersius, nonnullis etiam Ritterus et Hartenstenius patrocinati sunt, Hipparchi fragmento A. C. van Heusde, ceteris autem inter recentiores criticos nemo fere praeter Tiedemannum et Heerenium.

Boeckhius V. Ill. patrocinatus est, exceptis omnia fere uni eidemque scriptori et quidem Iudaeo Alexandrino Philonis Iudaei doctrina initiato vindicare studuit [4]), etsi, ut assolet, satis ingeniose rem tractavit, tamen nec plenam fragmentorum collectionem instituit nec tale de collectis iudicium tulit, ut Academiae Borussicae desideriis, quae paucis annis ante quaestionem illam publico certamini proposuerat, satisfaceret. Ac sane commentatio eius plures movere dubitationes et difficultates, quam tollere videtur. In universum enim plura sunt fragmenta et rebus ac dictione magis inter se diversa, quam ut sine ulla dubitatione, spreta omnium testimoniorum auctoritate, uni eidemque scriptori tribui possint [5]); et Philonis Iudaei aetati quominus sine discrimine assignentur, non solum hoc obstat, quod a Iuba, Numidiae rege, iam collecta videntur [6]), sed etiam quod partim, si non Chamaeleonti Peripatetico [7]), at certe ipsi Philoni iam nota fuerunt, qui cum ab aliis Pythagoreis tum ab Ocello Lucano in commentatione de rerum natura mundum aeternum dici refert [8]); et fortasse etiam Valerio Maximo, qui Archy-

4) Ueber die Fragmente des Archytas und der älteren Pythagoreer. Eine Preisschrift von Dr. O. F. Gruppe. Berlin 1840.

5) Ex quadraginta fere commentationibus de rebus diversissimis, philosophicis, musicis, mathematicis, adhuc fragmenta exstant, quorum in dictione varietates et per se facile sentiuntur nec veteres grammaticos effugisse videntur. Cf. Not. 1: 25.

6) David. in Aristot. Categ. p. 28. ed. Acad. Bor.: *Ἰοβάτου γὰρ τοῦ Λιβύων βασιλέως συνάγοντος τὰ Πυθαγόρου καὶ Πτολεμαίου τὰ Ἀριστοτέλους, τινὲς καπηλείας χάριν τὰ τυχόντα συγγράμματα λαμβάνοντες ἐκέδρουν καὶ ἔσηπον διὰ παραθέσεως νέων πυῤῥῶν, ἵνα σχοῖεν δῆθεν τὴν ἐκ τοῦ χρόνου ἀξιοπιστίαν.*

7) Chamaeleo enim ap. Athen. XIII. p. 600. F., quem locum Gruppius p. 44. male interpretatus est, Archytae Harmonici de Alcmane sententiam, haud scio an ex libro transscriptam, refert, neque dubium videtur, quin Harmonicus ille Archytas idem sit atque Tarentinus Pythagoreus. V. Not. 96.

8) Phil. de Aetern. Mundi p. 489. ed. Mang.: *ἔνιοι δὲ οὐκ Ἀριστοτέλη τῆς δόξης εὑρετὴν λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων τινάς· ἐγὼ δὲ καὶ Ὠκέλλου συγγράμματι, Λευκανοῦ γένος, ἐπιγεγραμμένῳ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως ἐνέτυχον, ἐν ᾧ ἀγένητόν τε καὶ ἄφθαρτον οὐκ ἀπεφαίνετο μόνον, ἀλλὰ καὶ δι᾿ ἀποδείξεως κατεσκεύασεν κόσμον εἶναι.* Cf. Philol. ap. Stob. Ecl. I, 21, 2. p. 418. Boeckh. Philol. p. 165. Archyt.

tam Tarentinum Metaponti Pythagorae praeceptis immersum solidum opus doctrinae complexum esse dicit [9]); et Vitruvio ac Varroni, qui item de Archytae Tarentini scriptis, nunc perditis, loquuntur [10]); et Aristoxeno, qui Archytae vitam narravit [11]), quam a nonnullis scriptorum recentiorum, qui Archytae libros tribuerunt [12]), lectam fuisse constat [13]); et

---

ap. Censorin. de die nat. 4. Lamiscus ap. Palaephat. de Incredib. Prooem. §. 4. Ocell. Lucan. de rer. nat. p. 506. ed. Gal. Aristaeon ap. Stob. Ecl. I. p. 428.

9) Valer. Max. IV. 1. ext. 1.: „Tarentinus Archytas dum se Pythagorae praeceptis Metaponti penitus immergit, magno labore longoque tempore solidum opus doctrinae complexus, postquam in patriam revertitur ac rura revisere coepit, animadvertit negligentia villici corrupta."

10) Varro de R. R. I. 1. Vitruv. de Architect. VII. praef. p. 155. ed. Rod. cf. I. 1. Alter, ut Columella de R. R. I. 1., Archytae de re rustica libellum, alter mathematicum de machinationibus tribuit; quae scripta quo iure Diogenes Laertius VIII. 82. vel Demetrius Magnes, quem secutus ille videtur (Grupp. p. 82.), ab Archyta Tarentino tam agriculturae (cf. Spinthar. ap. Iambl. V. P. 197. ibiq. interpp.), quam mechanicae reliquarumque artium mathematicarum studioso (Aristot. Rep. VIII. 6. Probl. XVI. 9. Callimach. ap. Diog. Laert. VIII. 86. Eratosthen. ap. Eutoc. in Archim. de Sphaer. et Cyl. II. 2. p. 144. ed. Oxon. Plutarch. Vit. Marcell. 14. Quaest. Sympos. VIII. 2. Favorin. ap. Gell. N. A. X. 12, 10. Diog. Laert. VIII. 83. Procl. in Euclid. p. 19.) ad alios scriptores cognomines ceteroquin plane ignotos transtulerit, e solis titulis et alterius libri exordio: *τάδε παρὰ Τεύκρου Καρχηδονίου* (an forte leg.: *Λεοκρίτου Καρχηδονίου*; cf. Iambl. V. P. 267.) *διήκουσα* (Diog. Laert. VIII. 82.), quamquam, ut Alcmaeonis exordium ap. Diog. Laert. VIII. 83., Attica dialecto scriptum exhibetur, non satis certo diiudicari potest. Cf. Not. 23.

11) Athen. XII. p. 545. *Ἀριστόξενος δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ φησί κτλ.* Totum Aristoxeni opus, in quo non solum Archytae, sed etiam Pythagorae, Socratis, Platonis, Telestae, aliorum vitae narratae fuerunt, *βίοι ἀνδρῶν* inscriptum fuisse traditur. Plutarch. Non posse suav. vivi sec. Epicur. p. 1093. Mahn. Diatr. de Aristoxeno p. 22.

12) Praeter Varronem, Vitruvium, Valerium Maximum (cf. Not. 9. 10.) huc pertinent Theo Smyrnaeus, Claudius Ptolemaeus, Nicomachus Gerasenus, Philostratus, Athenaeus, Porphyrius, Iamblichus, Claudianus Ecdidius Mamertus, Boethius, Ioannes Stobaeus, Ioannes Damascenus, Suidas, Gregorius Corinthius, et Aristotelis interpretes Syrianus, Dexippus, Simplicius, alii. Cf. Epimetr. ad Not. 1. Hartensten. De Archyt. Tarent. fragm. philos. p. 92 sqq.

13) Loci enim ex Aristoxeni opere *βίοι ἀνδρῶν* inscripto citantur

Epigeni, Alexandri magni fere aequali [14]), qui de Brontini Pythagorei scriptis mentionem fecit [15]); et Aristoteli, qui non solum, ut Eudemus, Theophrastus, Eratosthenes, alii [16]), sententias et definitiones ab Archyta propositas novit [17]), sed etiam de Archytae philosophia libros tres et Archyteorum epitomen scripsisse traditur [18]), quae scripta, mature iam, nisi fallimur, ab Alexandrinis grammaticis in librorum Aristotelicorum numero reposita [19]), Damascii loco inde servato, quo docetur, Pythagoram materiam perpetuae vicissitudini ac mutationi obnoxiam τὸ ἄλλο dixisse [20]), et alterius commenta-

ab Athenaeo, Porphyrio, Iamblicho, aliis. Cf. Athen. II. p. 46. F. X. p. 418. F. XII. p. 545. Porphyr. V. P. 9. 22. Iambl. V. P. 233. 250. Mahne de Aristoxeno l. c.

14) Lobeck. Aglaopham. I. p. 340 sqq.

15) Brontinus, cuius adhuc nonnulla fragmenta exstant (cf. Syrian et Alexand. in Aristot. Metaph. p. 325 et 339. ed. Brandis., Iambl. in Villoison. Anecd. II. p. 199 sqq. Schol. in Plat. p. 411. ed. Bekk.) et Cercops, Pythagorei, teste Epigene ap. Clem. Alex. Strom. I. p. 397. plures commentationes scripserunt et Orpheo supposuerunt, alter τὸν πέπλον καὶ τὰ φυσικά, alter τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν καὶ τὸν ἱερὸν λόγον.

16) Theophrast. Metaph. 3 p. 312. ed. Brandis., Eudem. ap. Eutoc. de Sphaer. et Cyl. II. 2. p. 143. Id. ap. Simplic. in Aristot. Phys. f. 98. B. 108. A. (cf. Not. 94.); Eratosthen. ap. Eutoc. l. c. p. 144. Cic. de Sen. 12. De Amicit. 23. De Rep. I. 38.

17) Aristot. Probl. XVI. 9. Metaph. VIII. 2. Rhetor. III. 11. cf. Polit. VIII. 6.

18) Diogenes Laertius V. 25. in elencho librorum Aristotelicorum etiam Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας α′ β′ γ′ et Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων ά refert; item Anonymus De Vit. Aristot. ap. Menag. ad h. l. (Aristot. Opp. ed. Bip. T. I. p. 63.), sed alteram commentationem Ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ Ἀρχύτου ά inscripsit.

19) Nam elenchos librorum Aristotelicorum a Diogene Laertio et Anonymo servatos (Not. 18.) Brandisius a grammaticis Alexandrinis, qui ante Andronicum Rhodium vixerint, repetendos esse demonstrat, Ueber die Schicksale d. Aristot. Bücher, in Museo Rhen. 1827. T. I. p. 249. 261.

20) Damascius in Creuzeri Meletem. e discipl. antiquit. T. I. p. 105.: βέλτιον ἄρα τῷ διορισμῷ αὐτοῦ ἐμμένειν κατὰ τὴν Πυθαγόρικὴν συνήθειαν· καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος, ἄλλα νοοῦντας τὰ ἔνυλα πράγματα καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην· ἔν τε γὰρ τῷ Φαίδωνι οὕτως ὀνομάζει τὰ ἄλλα, τὰ εἴδη τὰ αἰσθητὰ λέγων· ἄλλα καὶ ἐν ἄλλοις· Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τοῖς Ἀρχυτείοις ἱστορεῖ καὶ Πυθαγόραν ἄλλο τὴν ὕλην καλεῖν, ὡς

tionis inscriptione: *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων*, non tam suspecta redduntur, quam Gruppio visa sunt [21]).

ῥευστὴν καὶ ἀεὶ ἄλλο καὶ ἄλλο γιγνόμενον· ὥστε δῆλός ἐστι καὶ ὁ Πλάτων ταύτῃ τὰ ἄλλα ἀφοριζόμενος. Cf. Plat. Phaedon. p. 83. A. B.

21) Grupp. p. 79 sqq. Nam Pythagoras, cuius mentione Gruppius offenditur, quamquam ab ipso Aristotele sane non saepe commemoratur, a Damascio tamen, qui Aristotelis locum transscripsit, et ab aliis scriptoribus recentioribus innumeris locis pro Pythagoreis aut etiam pro incertis quibusdam philosophis, de quibus Aristoteles passim loquitur, quique ab interpretibus eius in Pythagoreorum numero habentur, citatus reperitur (conf. Damascii *Ἀπορίαι καὶ λύσεις π. τῶν πρώτων ἀρχῶν* p. 64. 67. 121. 122. 131. 138. ed. Kopp., Plutarch. plac. phil. I. 7, 11. I. 21. II. 6, Pseudo-Alexander et Syrianus in Aristot. Metaph. XIV. 1. Schol. in Aristot. Metaph. ed. Brandis. p. 324 sqq. Brandis De perditis Aristot. libr. de Ideis et de Bono p. 34 sqq.); ipsa autem materiae denominatio ex Aristotelis Archyteis sumta, quae Gruppio Neo-Pythagoreorum doctrinam redolere videtur; ab Aristotele revera iam incertis illis philosophis, a Pythagoreorum doctrina haud scio an non plane alienis, tributa est Metaph. XIV. 1. p. 1087 B. 4. sqq.: *οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὕλην ποιοῦσιν, οἱ μὲν τῷ ἑνὶ τῷ ἴσῳ τὸ ἄνισον, ὡς τοῦτο τὴν τοῦ πλήθους οὖσαν φύσιν, οἱ δὲ τῷ ἑνὶ τὸ πλῆθος.... οἱ δὲ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὸ ἓν ἀντιτιθέασιν, οἱ δὲ πλῆθος καὶ τὸ ἕν·* quem locum explicans Alexander Schol. in Aristot. Metaph. p. 326, 2. et 18 sqq. ed. Brandis.: *τῷ δὲ Πυθαγόρᾳ*, inquit, *ἡ γένεσις τῶν ἀριθμῶν ἐστιν ἐκ τοῦ πλήθους ... ἄλλοι δὲ τῶν Πυθαγορείων τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἄλλο ὡς μίαν φύσιν, ὑλικὴν δέ, πρὸς τὸ ἓν ἀντιτιθέασιν· ἄλλος δέ, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηκε, τὸ πλῆθος καὶ τὸ ἓν κατ᾽ ἀλλήλων ὡς ἐναντία ὁπλίζουσι.* Et materiam perpetuae vicissitudini et mutationi esse obnoxiam cum aliis, tum Platoni Archytae familiari (cf. Not. 52.) iam placuit (Brandis. de perdit. Aristot. libr. de Id. et de Bono p. 25 sqq.), neque pugnat cum Philolai doctrina, qui duas rerum ditiones, *τὸ νόω καὶ ψυχᾶς ἀνάκωμα* atque *τὸ γενέσιος καὶ μεταβολᾶς ἀνάκωμα* discrevit (Boeckh. Philol. p. 173. cf. p. 167.). Reliquae autem suspiciones, quas Gruppius in Damascii locum contulit, nullius momenti sunt. Nam extrema loci verba: *ὥστε δῆλός ἐστι καὶ ὁ Πλάτων ταύτῃ τὰ ἄλλα ἀφοριζόμενος*, aperte non ex Aristotelis Archyteis sumta, sed ab ipso Damascio addita sunt et *ὕλη* vox, quamquam ante Aristotelis aetatem non saepe ad materiae notionem significandam usurpata reperitur (cf. Ritteri et Prelleri Hist. philos. §. 262. Not. p. 208.), ab Aristotele tamen in omnium philosophorum doctrina exponenda adhibetur, ut Metaph. I. 3.: *τῶν δὴ πρώτων φιλοσοφησάντων οἱ πλεῖστοι τὰς ἐν ὕλης εἴδει μόνας ᾠήθησαν ἀρχὰς εἶναι.* Ac fortasse ne ab Aristotele quidem, sed ab ipso Damascio, qui etiam in Platonis loco Phaedon. p. 83. A. B. explicando ea utitur (conf. Not. 20.), in Archytae sententiam illata

Et Iudaeum denique fuisse, a quo tota fragmentorum moles repetenda sit, quamquam non ab omni fraudis litterariae suspicione Iudaei abesse videntur [22]), tamen inde iam in dubium venit, quod Dorica dialecto [23]), Alexandriae non usitata, et partim ita quidem conscripta sunt, ut grammaticis criticisque veteribus non solum genuina [24]), sed etiam optima

est. Quodsi quae in Archytae sententia aut ab Aristotele aut a Damascio mutata vel addita sunt, aut certe mutari potuerunt, negligimus, locus a Damascio servatus non magis Neo-Pythagoreorum doctrinam redolet, quam Platonis locus Phaedon. p. 83. A. B.: *αὐτὴν δὲ εἰς αὑτὴν ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι* (sc. *τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία παρακελεύεται*), *πιστεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ἀλλ᾽ ἢ αὐτὴν αὑτῇ, ὅ τι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ᾽ αὑτὴν αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ τῶν ὄντων· ὅ τι δ᾽ ἂν δι᾽ ἄλλων σκοπῇ ἐν ἄλλοις ὂν ἄλλο, μηδὲν ἡγεῖσθαι ἀληθές*, aut Philolai sententia ap. Philon. de Opif. M. p. 24.: *ἐντὶ γὰρ ὁ ἁγεμὼν καὶ ἄρχων ἁπάντων θεὸς εἷς ἀεὶ ἐών, μόνιμος, ἀκίνατος, αὐτὸς αὑτῷ ὁμοῖος, ἅτερος τῶν ἄλλων* (Boeckh. Philol. p. 151.). Alterius autem commentationis inscriptionem: *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων*, ad Timaei Locri libellum suppositicium Aristoteli nondum cognitum spectare (Grupp. p. 80.), nullo confirmatur certo indicio, nec solum nihil obstat, quominus, ut Boeckhio iam placuit (Philol. p. 45.), ad Platonis Timaeum referatur, sed etiam, si Diogenis Laertii, testis gravioris, inscriptio: *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων*, anonymi inscriptioni compendiariae: *Ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ Ἀρχύτου*, praestat, necesse est ad librum *Τίμαιος* inscriptum referatur, quoniam si quid e consuetis epitomarum titulis, quales apud Stobaeum et alios reperiuntur, colligere licet, ad scriptorem Timaeum Locrum significandum non licebat *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου* dicere, sed omissa *ἐκ* particula *τὰ τοῦ Τιμαίου* dicendum erat; quamquam ne haec quidem inscriptio talis est, quin ad Platonis Timaeum referri possit, quem Aristoteles non raro, omisso Platonis nomine, scriptoris instar citat, ut De Sens. 2.: *ὁ Τίμαιος λέγει*, De An. 2.: *καὶ ὁ Τίμαιος φυσιολογεῖ*. Quo accedit, quod Platonis Timaeus tam celebratus fuit, ut vel solo Timaei nomine indicari posset, sed Timaei Locri libellus suppositicius non item.

22) Cf. Valckenaerii Diatr. de Aristobulo Iudaeo, ed. Luzac. Lugd. Bat. 1806. 4., Boeckh. Graecae Tragoediae principum Aeschyli, Sophocl. et Eurip., num ea quae supersunt et genuina omnia sint et forma primitiva servata. Heidelb. 1808. p. 146 sqq.

23) Excipienda sunt Perictiones fragmenta *περὶ γυναικὸς ἁρμονίας* ap. Stob. Flor. 79, 50. 85, 19. Ionica dialecto scripta, quamquam reliquorum quae scripsisse fertur, fragmentorum Dorica dialectus est. Cf. Bentleii Opusc. p. 366. Praeterea nonnullorum fragmentorum dialectus Dorica in Atticam mutata est. cf. Bentl. l. c. p. 26.

24) Porphyr. in Ptolem. Harm. p. 236.: *παρακείσθω δὲ καὶ νῦν τὰ*

et praestantissima Doricae dialecti exemplaria viderentur [25]); et magis etiam inde, quod non paucos locos suppeditant, qui Iudaeorum de deo uno doctrinae plane repugnent [26]). Quo accedit, quod Philo Iudaeus, cuius scriptis Gruppius ad Iudaicam fragmentorum originem probandam usus est, Platonem imitando ita effinxit atque expressit, ut ab ipsis Graecis alter Plato nuncuparetur [27]), et totum fere Graecarum litterarum orbem tam probe novit, ut, quid Graecis, quid Iudaeis debeat, non facile possit diiudicari [28]).

Cetera autem, quae a Gruppio ad infirmandam fragmentorum fidem et auctoritatem prolata sunt, argumenta, maximam partem aut a Platonicae et Aristotelicae doctrinae vestigiis, quae in nonnullis reperiantur, aut inde, quod a Philolai reliquorumque veterum, quorum Aristoteles rationem habuerit, Pythagoreorum doctrina recedant, petita, non minores dubitationes afferunt. Permulta enim fragmentorum illorum Pythagoreis inscripta sunt, de quibus praeter nomen et librorum, quos scripsisse feruntur, reliquias nihil memoriae proditum est; adeoque dubitatio exsistit, an post Ari-

---

Ἀρχύτου τοῦ Πυθαγορείου, οὗ μάλιστα καὶ γνήσια λέγεται εἶναι τὰ συγγράμματα.

25) Gregorius Corinthius de dialect. ling. Graecae Prooem. p. 6. ed. Schaef.: αὐτοὶ τοίνυν Ἀττικῆς μὲν φράσεως κανόνα τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνην προθέμενοι .... Δωρίδος δὲ τὸν Ταραντῖνον Ἀρχύταν καὶ Θεόκριτον ... ἴσως ἂν περὶ τῶν διαλέκτων ἱκανῶς διαλάβοιμεν. Cuius loci miror neque Hartenstenium neque Eggersium neque Gruppium rationem habuisse. Secutus est autem Gregorius Corinthius antiquiores grammaticos; nam ipse dicit l. c. p. 1.: ἰδού σοι καὶ τὰς διαλέκτους ἐγχειρίζω ... περὶ ὧν ὅ τε Φιλόπονος Ἰωάννης ἐφιλοπόνησε καὶ Τρύφων ὁ γραμματικὸς καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἷς ἱκανὴ περὶ τὰ βιβλία τριβὴ καὶ ἄσκησις γέγονε.

26) Archyt. ap. Stob. Flor. 3, 76. 43, 129, 134. Theag. ibid. 1, 67. Phintys ibid. 74, 61. Clinias ibid. 1, 66. Euryphamus ibid. 103, 27. Sthenidas ibid. 48, 63. Diotogenes ibid. 48, 64. Perictione ibid. 79, 50. Onatas ap. Stob. Ecl. I. p. 92.

27) Euseb. Hist. Eccl. II. 4. Suid. v. Φίλων, al. Cf. Vett. Testimon. de Philone Iudaeo in Philonis Opp. ed. Mangey. T. I. p. XXI sqq. Fabricius de Platonismo Philonis Iudaei in Opusc. Historico-critico-litterar. Hamb. 1738. p. 149 sqq.

28) Grofsmann Quaestiones Philoneae. I. Lips. 1829. p. 5.

stotelis demum aetatem vixerint et praeter Pythagoreorum doctrinam etiam Platonis et Peripateticorum placita quodammodo cognita habuerint. Nam inde quod Pythagorei nominantur, non sequitur, ut Aristotele superiores ponendi aut pro veris Pythagoreis habendi sint, siquidem Echecrate Phliasio et Xenophilo Chalcidico ceterisque Pythagoreis, qui vulgo ultimi habentur [29]) et ad Ol. 103, 4. referuntur [30]), non pauci, qui Pythagoreis annumerantur, aetate multo inferiores sunt iique fere omnes plurium philosophorum placita novisse videntur, ut Lyco Tarentinus, Aristotelis calumniator [31]); Diodorus Aspendius, Stratonici, qui sub rege Ptolemaeo Lagi floruit, familiaris et Aresae Pythagorei discipulus, sed Cynicorum aeque ac Pythagoreorum doctrina initiatus [32]); Nearchus Tarentinus, qui cum Catone maiori sermones habuisse

29) Diog. Laert. VIII. 46.: Τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων, οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε, Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς ἀπὸ Θρᾴκης καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος καὶ Ἐχεκράτης καὶ Διοκλῆς καὶ Πολύμναστος, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί. ἦσαν δὲ ἀκροαταὶ Φιλολάου καὶ Εὐρύτου τῶν Ταραντίνων. Cf. Aristoxen. ap. Iambl. V. P. 251. De Echecrate Phliasio, qui a Platone in Phaedone cum Socrate colloquens inducitur, cf. Stallbaum. ad Plat. Phaedon. p. 57. A. Diversus est ab Echecrate Tarentino (Iambl. V. P. 267.), quem Archytas iuvenem Platoni in disciplinam tradidisse videtur (Plat. Epist. IX. p. 358. B.), sed fortasse idem atque Locrus, quem ipse Plato audivisse dicitur (Cic. de Fin. V. 29. Valer. Max. VIII. 7. ext. 3.). De Xenophilo Pythagoreo musico, qui vitam ad centesimum quintum annum perduxit et ipsum Aristoxenum puerum vel iuvenem instituit, cf. etiam Lucian. Macrob. 18. Gell. N. A. IV. 11. Suid. v. Ἀριστόξενος. Diog. Laert VIII. 16.

30) Diodor. XV. 76. Clinton. Fast. Hell. ad Ol. 103, 4. Conf. Bentl Opusc. p. 197.

31) Aristocles ap. Euseb. Praep ev. XV. 2. p. 792. ed. Colon.: πάντα δ᾽ ὑπερπαλαίει μωρίᾳ τὰ ὑπὸ Λύκωνος εἰρημένα, τοῦ λέγοντος εἶναι Πυθαγορικὸν ἑαυτόν· φησὶ γὰρ θύειν Ἀριστοτέλη κτλ. Cf. Theodoret. Gr. Aff. Cur. VIII. p. 911. XII. p. 1026. ed. Schulz., Iambl. V. P. 267. Diog. Laert. V. 69. γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Λύκωνες· πρῶτος Πυθαγορικός. Lyco ille idem videtur atque Lycus Pythagoreus (Athen. II. p. 69. E) et Lyco Iasensis, qui de Pythagora scripsisse dicitur (Athen. X. p. 418. E.).

32) Iambl. V. P. 266. Athen. IV. p. 163. D. Claudian. Mam. de Stat. An. II. 7. Cf. Bentl. Opusc. p. 200.

et proxime ad Platonis doctrinam accessisse dicitur [33]); ac tota denique cohors illa Pythagoreorum, qui Cratino iuniori et Alexidi aliisque poetis comicis irridendi materiam praebuerunt [34]) et partim haud scio an sophistas veteres imitati sint [35]). Nec pauci etiam in Pythagoreorum numero relati sunt, qui aut nihil prorsus cum Pythagoreis commercii habuerunt aut certe vulgo inter aliorum philosophorum sectatores numerantur aut omnino ex philosophorum numero eximi solent, non solum veteres, ut Zaleucus, Charondas [36]), Epimenides [37]), Parmenides, Zeno [38]), Melissus Samius [39]), Leucippus [40]), Empedocles [41]), e quibus nonnulli ante ipsum

33) Plutarch. Cat. mai. 2. *Νεάρχῳ δέ τινι τῶν Πυθαγορικῶν ξένῳ χρησάμενος* (sc. *ὁ Κάτων*) *ἐσπούδασε τῶν λόγων μεταλαβεῖν. ἀκούσας δὲ ταῦτα διαλεγομένου τοῦ ἀνδρὸς οἷς κέχρηται καὶ Πλάτων, τὴν μὲν ἡδονὴν ἀποκαλῶν μέγιστον κακοῦ δέλεαρ, συμφορὰν δὲ τῇ ψυχῇ τὸ σῶμα πρώτην, λύσιν δὲ καὶ καθαρμὸν οἷς μάλιστα χωρίζει καὶ ἀφίστησιν αὐτὴν τῶν περὶ τὸ σῶμα παθημάτων λογισμοῖς, ἔτι μᾶλλον ἠγάπησε τὸ λιτὸν καὶ τὴν ἐγκράτειαν.* Cf. Cic. Cat. mai. 12.

34) Cratin. ap. Diog. Laert. VIII. 37. Alexis ap. Athen. III. p. 122. F. IV. p. 161. B. D. Aristophon ap. Athen. VI. p. 238. C. IV. p. 161. E. XIII. p. 563. B. Id. ap. Diog. Laert. VIII. 38. Cf. Meineke Com. Gr. Fragm. Vol. I. p. 338. III. p. 376. 474.

35) Diogenes Laert. VIII. 37.: *ἔσκωψε δὲ αὐτὸν* (sc. *Πυθαγόραν*) *Κρατῖνος μὲν ἐν Πυθαγοριζούσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ταραντίνοις φησὶν οὕτως·*

Ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς, ἄν τιν᾽ ἰδιώτην ποθὲν
λάβωσιν εἰσελθόντα, διαπειρώμενον
τῆς τῶν λόγων ῥώμης, ταράττειν καὶ κυκᾶν
τοῖς ἀντιθέτοις, τοῖς πέρασι, τοῖς παρισώμασιν,
τοῖς ἀποπλάνοις, τοῖς μεγέθεσιν νουβυστικῶς.

36) Posidon. ap. Senec. Ep. 90. Diod. Sic. XII. 20. Diog. Laert. VIII. 16. Iambl. V. P. 104. 130. 172. 267. al. Cf. Bentleii Opusc. p. 337 sqq. Brandis. Gesch. d. Philos. I. p. 428. cc.

37) Iambl. l. c. 104. 135 sq. 222. Bentl. l. c. p. 182.

38) Strab. VI. p. 252.: *οἱ δὲ νῦν Ἐλέαν ὀνομάζουσιν, ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζήνων ἐγένοντο ἄνδρες Πυθαγόρειοι.* De Parmenide cf. etiam Iambl. V. P. 166. 267. Diog. Laert. IX. 21.

39) Iambl. l. c. 267. Cf. Palaeph. De Incred. prooem. §. 4.

40) Iambl. V. P. 104. Ceterum Leucippi cuiusdam nomen etiam in nummis Metapontinis legitur. Cf. Eckhel. Doctr. Num. T. I. p. 156.

41) Diog. Laert. VIII. 50. 54 sqq. Iambl. V. P. 104. al. Male Suidas v. *Ἀρχύτας· τοῦτον* (sc. *Ἀρχύταν*) *φανερῶς γενέσθαι διδάσκαλον Ἐμπεδοκλέους*, sive ex Bernhardii emendatione minime necessaria: *τοῦ-*

Pythagoram vixerunt [42]), sed etiam recentiores, ut praeter Eudoxum Cnidium [43]) Amyclas Heracleotes [44]), Lasthenia Arcas [45]), Dion Syracusanus [46]), Academici, cum ipso Platone [47]), Theodorus, Aristippus Cyrenaici [48]), Aristoxenus Peripateticus [49]), Rhinto Tarentinus poeta [50]), alii. Quid igi-

τόν φησι Φαvίας ὁ Ἐρέσιος γενέσθαι διδάσκαλον Ἐμπεδοκλέους. Nam Archytas, Platonis familiaris, Empedocle aetate multo inferior fuit (cf. Karsten Emped. Reliq. p. 52.) et διδάσκαλος vox non discipulum significat, quam potestatem Bernhardius ei tribuit, sed praeceptorem, magistrum. Fortasse Suidas Archytam cum Anchito, Empedoclis familiari (Iambl. V. P. 113.), confudit.

42) Bentl. Opusc. p. 337 sqq. Huc pertinet etiam Numa rex. Cic. Tusc. IV. 1. 3. Liv. I. 18. Ovid. Metam. XV. 60.

43) Diog. Laert. VIII. 86. Fabr. Bibl. Gr. T. I. p. 845 Harl. Saepius Platonicis annumeratur. Conf Sotion. ap. Diog. Laert. VIII. 86. Eratosthen. ap. Eutoc. in Archim. de Sphaer. et Cyl. II. 2. Cic. de Rep. I. 14. De Divin. II. 42. Plutarch. Vit. Marcell. 14. Quaest. Symp. VIII. 2. Sed doctrina ejus de voluptate (Aristot. Eth. ad Nic. X. 2.) et rerum principiis (Aristot. Metaph. I. 7. XIII. 5.) neque Platonici neque Pythagorei est, et Philostratus Vit. Soph. I. 1. in Sophistarum numero eum reposuit.

44) Amyclas Pythagoreus nuncupatur ab Aristoxeno ap. Diog. Laert. IX. 40., Platonis discipulus ab ipso Diog. III. 46. et Aeliano V. H. III. 19.

45) Iambl. V. P. 267. Sed cf. Diog. Laert. III. 46.

46) Iambl. V. P. 199. Οὗτος (sc. ὁ Φιλόλαος) πρῶτος ἐξήνεγκε τὰ θρυλλούμενα ταῦτα τρία βιβλία, ἃ λέγεται Δίων ὁ Συρακούσιος ἑκατὸν μνῶν πρίασθαι, Πλάτωνος κελεύσαντος, εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην τε καὶ ἰσχυρὰν ἀφικομένου τοῦ Φιλολάου· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἦν ἀπὸ συγγενείας τῶν Πυθαγορείων καὶ διὰ τοῦτο μετέλαβε τῶν βιβλίων. Nam illud ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς κτλ. non, ut Kustero et Kiesslingio visum est, ad Philolaum, clarissimum Pythagoreorum, sed ad Dionem, librorum Philolaicorum emtorem, spectare facile intelligitur. Cf. Boeckh. Philol. p. 19. Ceterum vulgo Dion Platonis discipulis annumeratur, cf. Platon. Ep. VII. p. 324 sqq. Cic. de Orat. III. 34. Corn. Nep. Vit. Dion. 2. Plutarch. Vit. Dion. 4. Diog. Laert. III. 46. Aelian. V. H. IV. 21.

47) Anonym. de Vit. Pyth. init. p. 102. ed. Kiessl., Schol. Theocrit XIV. 5. Euseb. adv. Hierocl. c. 11. p. 439. ed. Olear.

48) Iambl. V. P. 267. Aristippus, Dionysii Syracusani min. familiaris, ideo fortasse in Pythagoreorum numerum receptus est, quod nonnulla Dorice scripsit. Diog. Laert. II. 83.

49) Stob. Flor. 101, 4. Ioann. Damascen. in Append. ad Stob. Flor. ed. Gaisf. T. IV. p. 411. Lips. Cf. Gell. N. A. IV. 11, 7. Bentl. Opusc. p. 366.

50) Lyd. de Magistrat. I. 41.: Ῥίνθωνα καὶ Ἀσκήραν καὶ Βλέσον

tur obstat, quominus etiam Dium, Pempelum, Sthenidam, Diotogenem ceterosque fragmentorum auctores, de quorum aetate nihil constat [51]), post Aristotelem vixisse nec solum veterum Pythagoreorum, sed etiam aliorum, qui post Pythagoreos exstiterunt, philosophorum placita cognovisse ponamus?

Sed ne in illos quidem Pythagoreos, qui quando vixerint, minus incertum est, omnia Gruppii argumenta, quae praeter Iudaicae doctrinae ac dictionis vestigia ad impugnandam fidem eorum protulit, convenire videntur. Ex toto enim Pythagoreorum numero, quibus quae adhuc exstant

καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Πυθαγορείων ἴσμεν οὐ μικρῶν διδαγμάτων ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος γενέσθαι καθηγητὰς καὶ διαφερόντως τὸν Ῥίνθωνα, ὃς ἐξαμέτροις ἔγραψε πρῶτος κωμῳδίαν.

51) Inter alios praeter Butherum Cyzicenum, Critonem Aegeum, Metopum Metapontinum, qui quo iure a Rittero (Gesch. d. Pyth. Philos. p. 71.) in veterum Pythagoreorum numero repositi siut, ex Heerenii Comment. de Font. Ecl. Ioann. Stob. §. 26. 28. et Orell. Opusc. Graec. vet. sent. et mor. T. II. p. 701. 703. iam satis intelligitur, eo pertinent etiam aut certe non satis idoneis rationibus inter veteres ante Platonem Pythagoreos numerautur: Aristaeon, a quo ipse Ritterus p. 70. Aristaeum, Pythagorae generum (Iambl. V. P. 265.) seiungit, quamquam ne Aristaei quidem aetas satis certa videtur (cf. Not. 72. Claudian. Mamert. De Stat. An. II. 7.); Eurysus, qui ab Heerenio et aliis cum Euryto Tarentino, Philolai discipulo, collatus est, sed eodem iure cum Eirisco Metapontino et aliis conferri potest (cf. Iambl. V. P. 267. ibiq. Reines.); Bryso, qui Fabricio idem visus est atque Bryso Heracleotes, quem Plato nonnullis locis expressisse dicitur (Theopomp. ap. Athen. XI. p. 518. D. cf. Plat. Ep. XIII. p. 360.), sed plures philosophos cognomines habuisse videtur, siquidem praeter Brysonem geometram (Aristot. Anal. post. I. 9. al.) etiam Achaeus, quem Diogenes Sinopeus et Crates audivisse feruntur (Diog. Laert. VI. 85. Suid. v. *Κράτης*), et Thurius (Sext. Emp. adv. Math VII. 13.) et Bryso, Stilponis filius (Diog. Laert. IX. 61.), memorantur. Neque satis idoneae sunt causae, cur Theages Pythagoreus (Stob. Flor. I. 67 — 69.) pro eodem habeatur atque Pythagoreorum ille adversarius et Cylonis familiaris, qui ab Iamblicho modo Theagēs modo Lithages nominari videtur (Vit. Pyth. §. 257. 261. 263). Quid? quod Rittero l. c. p. 72. ne Ocelli quidem Lucani aetas satis certa videtur; neque enim aliunde definiri potest, nisi ex epistola Archytea ap. Diog. Laert. VIII. 80., quae, ut pleraeque philosophorum veterum quae feruntur epistolae, haud dubie supposititia est. De Hippodamo Thurio cf. Hermanni Disput. de Hippodamo Milesio ad Aristot. Polit. II. 4, 5.

fragmenta inscripta sunt, praeter Philolaum et Eurytum, discipulum eius, et Ocellum Lucanum et Timaeum Locrum vix ullus alius aetate quodammodo notus est, quam Archytas Tarentinus, Platonis ac Dionysii minoris et Eudoxi familiaris [52]), qui non tam primo [53]), ut nonnullis visum est [54]), quam secundo [55]) et tertio Platonis itinere Syracusano [56])

---

52) Aristoxen. ap. Athen. XII. p. 545. Callimach. ap. Diog. Laert. VIII. 86. Eratosthen. ap. Eutoc. in Archimed. de Sphaer. et Cyl. II. 2. p. 144. Demosthen. Erot §. 46. Platon. Epist. VII. IX. XII. XIII. p. 338. C. sq. 350. A. 357. 359. C. 360. C. Cic. de Sen. 12. de Rep. I. 10. de Fin. II. 14. V. 29. Tusc. I. 17, 39. V. 23. Valer. Max. VIII. 7. ext. 3. Plutarch, Vit. Dion. 18. 20. Vit. Marcell. 14. Quaest. Symp. VIII. 2. Appul. De Dogm. Plat. I. p. 569., Ael. Aristid. XLVI. T. II. p. 304. ed. Dindorf., Diog. Laert. III. 21. 22. 61. VIII. 79. 82., Iamblich. V. P. 127. Anonym. de Vit. Pyth. p. 102. ed. Kiessl, Themist. ap. Boeth. in Aristot. Categ. p. 114. ed Basil., Hieronym. Ep. LIII. Opp. T. I. p 268. ed. Vallars., Simplic. in Aristot. Categ. p. 6., Olympiodor. Vit. Plat. in Plat. Opp. ed. Bekk. Lond. Vol. I. p. XLIV., Suid. v. Ἀρχύτας, Eudocia Viol. p. 74, Tzetz. Chil. X. 996. Cf. Procl. in Euclid. p. 19. ed. Basil. De paucis illis, qui repugnare videri possint locis, aut corruptis, aut fide indignis (Suid. v. Ἀρχύτας, Cic. de Or. III. 34. Diog. Laert. VIII. 39.) cf. Not. 41. 81. 85. De Iamblichi loco V. P. 104, ubi Archytas in ipsius Pythagorae auditoribus refertur, v. Bentleii Opusc. p. 201.

53) Hoc itinere, quod incidit in Ol. 97, 4. (cf. Clinton. Fast. Hell. ad h. a.), Platoni cum Archyta iam commercium fuisse, Aelius Aristides XLVI, T. II. p. 304. Dind., et Tzetzes Chil. X. 996. ponere videntur, Archytam cum Annicere Cyrenaeo (Plut. Vit. Dion. 4. 5. Diog. Laert. III. 20. cf. Hermann. Gesch. u. Syst. d. Plat. Philos. I. p. 63.) confundentes, et Olympiodorus Vit. Plat. l. c., scriptores fide non ita digni.

54) Hartenstein. De Archytae Tarent. fragm. philos. p. 5., Lorentz de rebus gestis Tarentinorum p. 21. al.

55) Plat. Ep. VII. p. 338. Plut. Vit. Dion. 18. cf. Appul. de Dogm. Plat. I. p. 569. Diog. Laert. III. 21. Ael. Aristid. l. c., Incidit secundum illud iter in Ol. 103, 2., quo fere tempore Dionysius minor regnum adeptus est (Clinton. l. c.) et paulo post Plato inter Dionysium minorem et Archytam amicitiam iunxit teste auctore Epist. Plat. VII. p. 338., quocum non pugnat Plutarchus Vit. Dion. 18, ut Gruppio p. 29. videtur. Nam verba δι' ἐκεῖνον, quae Gruppius l. c. ad Archytam refert, eodem iure ad Platonem referri possunt. Cf. Stahr in Annal. Halens. 1841. p. 46.

56) De tertio Platonis itinere Syracusano, quod incidit in Ol. 104, 4. cf. Plat. Ep. VII. p. 339. 350. Plut. Vit. Dion. 18. 20. (Diog. Laert.

sive regnante Dionysio minore [57]) inclaruit, et quamquam naufragio paulo maturius periisse videtur [58]), tamen Platone iam fere septuagenario Tarenti adhuc summa auctoritate floruit [59]); Clinias Tarentinus, qui teste Aristoxeno Platonem prohibuit, ne Democriti libros combureret [60]); Aresas Lucanus, qui ut Archytas Tarenti, Philolaus et Clinias Heracleae, Eurytus Metaponti, ita paucis iam genuinorum Pythagoreorum superstitibus Crotone scholas habuisse et Diodorum Aspendium, sub Ptolemaeo Lagi rege adhuc florentem [61]) doctrina Pythagorica instituisse traditur [62]); Brontinus Me-

---

VIII. 79.), unde patet, Archytae auctoritatem eo tempore plurimum apud Dionysium minorem valuisse.

57) Aristoxen. ap. Athen. XII. p. 545. Plutarch. et Plat. Ep. ll. cc. Diog. Laert. III. 21. 22. VIII. 79. Ael. Aristid.; Suid., Eudoc. ll. cc.

58) Horat. Carm. I. 28. ibiq. Schol. Nam Weiskii interpretatio, qui Archytam naufragio periisse negat (Jahrb. f. Philol. u. Paedagog. ed. Jahn V. 1830. p. 349 sqq.), non satis bene procedere videtur. Ceterum nescio an huc referendus sit Iamblichi locus V. P. 247.: *οἱ δέ φασι καὶ τὸ δαιμόνιον νεμεσῆσαι τοῖς ἐξώφορα τὰ τοῦ Πυθαγόρου ποιησαμένοις· φθαρῆναι γὰρ ὡς ἀσεβήσαντα ἐν θαλάσσῃ τὸν δηλώσαντα τὴν τοῦ εἰκοσαγώνου σύστασιν . . . εἰς σφαῖραν ἐκτείνεσθαι* (sc. *Ἵππασον*)· *ἔνιοι δὲ τὸν περὶ τῆς ἀλόγου καὶ τῆς ἀσυμμετρίας ἐξειπόντα τοῦτο παθεῖν ἔλεξαν* (cf. Horat. Carm. I. 28. 1.). Item David. in Aristot. Categ. p. 27. A. 29. ed. Acad. Bor.: *καί τις τῶν Πυθαγορείων ἐκδοὺς τὸ μονόβιβλον τὸ περὶ τῶν ἀλόγων πραγμάτων ναυαγίῳ περιέπεσεν ὡς τὰ ἀπόῤῥητα ἐξορχησάμενος.*

59) Nam Plato Ol. 87, 4. natus est atque ex tertio itinere Archytae intercessione (cf. Not. 56. 57.) circa Ol. 105, 1. rediit. Cf. Hermann, Gesch. u. Syst. d. Plat. Philos. T. I. p. 66. Ceterum Cicero de Sen. 12. nescio qua auctore Platonem vel L. Camillo et Appio Claudio Coss., h. e. Ol. 107, 3. (cf. Pighii Annal. Rom. T. I. p. 294.), sive tertio anno ante mortem suam, Tarenti cum Archyta convenisse dicit, quemadmodum Platonem paucis annis post Alexandrum natum sive post Ol. 106, 1. ad Dionysium minorem venisse Gellius N. A. XVII. 21, 29. per errorem tradit.

60) Aristoxen. ap. Diog. Laert. IX. 40. — 61) Timaeus Taurom. ap. Athen. IV. p. 163. E. cf. Bentl. Opusc. p. 200.

62) Hoc enim Iamblichus dicere videtur loco, quem alii aliter interpretati sunt, De Vit. Pyth. 266.: *χρόνῳ μέντοι γε ὕστερον* (sc. *μετὰ Τύδαν τὸν Κροτωνιάτην*) *Ἀρέσαν ἐκ τῶν Λευκανῶν σωθέντα διά τινων ξένων ἀφηγήσασθαι τῆς σχολῆς* (sc. *τῆς ἐν Κρότωνι*)· *πρὸς ὃν ἀφικέσθαι Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, ὃν παραδεχθῆναι διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐν τῷ*

tapontinus, qui, si Leontis Metapontini, ut videtur, familiaris fuit [63]), Platonis fere temporibus aut etiam paulo post floruit [64]); Hipparchus Siculus, qui, si Diogenis Laertii locus, quo Hipparchi cuiusdam relatio de Democriti vita tranquille peracta legitur [65]), ex Hipparchi nostri libello de tranquillitate [66]) sumtus est [67]), Democrito aetate inferior fuit, et Lysidis quae fertur epistolae si fidem habere licet, a Lyside, Epaminondae praeceptore [68]), vituperatus est, quod Py-

---

συστήματι ἀνδρῶν· περὶ μὲν Ἡράκλειαν Κλεινίαν καὶ Φιλόλαον· ἐν Μεταποντίῳ δὲ Θεωρίδην καὶ Εὔρυτον· ἐν Τάραντι δὲ Ἀρχύταν. Cf. Plutarch. de Gen. Socr. p. 583. Boeckh. Philol. p. 13. Not. 3.

63) Alcmaeo enim, qui ob locum interpolatum Aristot. Metaph. I. 5. (cf. Brandis Gesch. d. Philos. T. I. p. 508. Not. h.) et propter duos alios locos, Diog. Laert. VIII. 83. Iambl. V. P. 104., immerito Pythagorae auditoribus annumeratur (Grupp. l. c. p. 52 sqq.), commentationem, quam scripsit, Brontino et Leonti dedicasse traditur. Diog. Laert. VIII. 83.: ἦν δὲ (sc. Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης) Πειρίθου υἱός, ὡς αὐτὸς ἐναρχόμενος τοῦ συγγράμματός φησιν· Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης τάδε ἔλεξε, Πειρίθου υἱός, Βροντίνῳ καὶ Λέοντι καὶ Βαθύλλῳ. Cf. Iambl. V. P. 267., ubi item Brontinus cum Leonte Metapontino commemoratur.

64) Nam Leontis aetas definita est a Proclo Lib. II. in Euclid. Lib. I. p. 19. ed. Basil. Πλάτων δὲ ἐπὶ τούτου (sc. Θεοδώρου τοῦ Κυρηναίου) γενόμενος μεγίστην ἐποίησεν ἐπίδοσιν . . . ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ Λεωδάμας ὁ Θάσιος ἦν καὶ Ἀρχῖτας (sic) ὁ Ταραντῖνος καὶ Θεαίτητος ὁ Ἀθηναῖος, παρ' ὧν ἐπηυξήθη τὰ θεωρήματα καὶ προῆλθεν εἰς ἐπιστημονικωτέραν σύστασιν. Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ Νεοκλείδης καὶ ὁ τούτου μαθητὴς Λέων, οἳ πολλὰ προσεπόρισαν τοῖς πρὸ αὐτῶν . . . Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος. In Brontini aetate definienda etiam hoc momentum aliquod facit, quod teste antiquo Epigene libros scripsit (cf. Not. 15. cum Not. 76.) et Thuriis, Atheniensium colonia circa Ol. 84. condita, uxorem duxisse traditur. Cf. Not. 72.

65) Diog. Laert. IX. 43.: ἀλυπότατα τὸν βίον προήκατο, ὥς φησιν Ἵππαρχος, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιούς (sc. ὁ Δημόκριτος).

66) Hipparch. περὶ εὐθυμίας ap. Stob. Flor. 108, 81.

67) Cf. A. C. van Heusde, Diatr. in loc. philos. mor. de Consolat. ap. Graec. p. 22.

68) Aristoxen. ap. Iambl. V. P. 250. Neanth. ap. Porphyr. 55. Cic. de Or. III. 34. de Off. I. 44. Corn. Nep. Vit. Epam. 2. Diodor. Exc. p. 556. Wess., Pausan. IX. 13. Diog. Laert. VIII. 7. Aelian. V. H. III. 17. al. Cf. Boeckh. Philol. p. 11. Grauert. de Aesop. p. 27. — Epaminondas natus est Ol. 92, 1. Bentl. Opusc. p. 195.

thagoreorum arcana enuntiasset [69]; et fortasse etiam Onatas Crotoniates et Euryphamus Metapontinus et Theano Pythagorea Thuria; siquidem Onatae Aristoteles iam mentionem fecit [70]) et Euryphamus Metapontinus idem est atque Syracusanus ille, qui Lysidis amicitia usus esse dicitur [71]), et Theano Brontini, non Carysi, hominis obscuri, uxor fuit [72]): adeoque ex omnibus Pythagoreis, quorum fragmenta Gruppius in suspicionem vocavit, praeter Ocellum Lucanum [73]) et Timaeum Locrum [74]) nemo est, quem constet ante Platonis aetatem floruisse; sed e contrario omnes, qui quando vixerint satis certis testimoniis paulo accuratius definiri potest, aut Platonis fere aequales aut etiam aetate eo inferiores fuisse videntur: et tales tam recentes Pythagoreos non est improbabile a Philolao, tam ultimorum, qui vulgo dicuntur, Pythagoreorum praeceptore [75]), quam primo librorum Pythagoricorum editore [76]), qui ante Socratis obitum floruit et Democriti fere aequalis fuit [77]), iam propius ad

69) Iambl. V. P. 73. Diog. Laert. VIII. 42. al. Cf. A. C. van Hensde Diatr. de Consolat. ap. Gr. p. 19.

70) Diog. Laert. II. 46.: τούτῳ (sc. τῷ Σωκράτει) τις, καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος, ὡς Πυθαγόρᾳ Κύδων καὶ Ὀνάτας (et Diodorus Aspendius et Lyco Tarentinus teste Athen. IV. p. 163. D. et Aristocle ap. Euseb. Pr. ev. XV. 2. Cf. Not. 31. 32.) καὶ Σάγαρις Ὁμήρῳ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος.

71) Iambl. V. P. 185.

72) Diogen. Laert. VIII. 42. Suid. v. Θεανώ. Iambl. V. P. 267. A nonnullis etiam pro Pythagorae uxore eam habitam esse, indidem apparet et Iamblicho teste V. P. 265. Aristaeus viduam uxorem duxit; verum si Thuriis orta fuit (cf. Suid. l. c.), multo post Pythagoram vixerit necesse est; nam Atheniensium illam coloniam circa Ol. 84. a Pericle conditam esse constat. Cf. Not. 63. 64.

73) Archyt. Epist. ap. Diog. Laert. VIII. 80. Sed tamen cf. Not. 51.

74) Plat. Tim. p. 20. A.

75) Aristoxenus (?) ap. Diog. Laert. VIII. 46. Cf. Not. 29.

76) Diog. Laert. VIII. 15. Iambl. V. P. 199. Boeckh. Philol. p. 18. Ceterum etiam Epicharmus, comicus philosophans, qui ante Philolaum floruit et satis multa scripsit, in Pythagoreorum numero habetur. Cf. Diog. Laert. VIII. 78.

77) Plat. Phaedon. p. 61. Apollod. Cyz. ap. Diog. Laert. IX. 38. Boeckh. Philol. p 5 sqq. Cf. Not. 81.

illustriorem Platonis doctrinam accessisse. Certe Aristoteles et Theophrastus iam philosophos tam Platonis quam Pythagoreorum doctrina initiatos et quidem a Speusippo et Xenocrate, Platonicis pythagorissantibus diversos nosse videntur [78]); et Archytas Tarentinus quamquam a Cicerone aliisque scriptoribus recentioribus non solum, ut Eudoxus, discipulus eius [79]), vulgaribus Pythagoreis annumeratur [80]) ac Philolai discipulus nominatur [81]); sed etiam, ut Timaeus, Acrio, Eurytus, alii, ipsum Platonem doctrina Pythagorica instituisse traditur [82]) et a Philolao quidem, ultimorum Py-

---

78) Grupp. l. c. p. 72. 75. Cf. Not. 43 — 46.

79) Diog. Laert. VIII. 86.

80) Cic. de Fin. V. 29. de Rep. I. 10. Valer. Max. IV. 1. ext. 1. VII. 7. ext. 3. Appul. de Dogm. Plat. I. p. 569. Diog. Laert. VIII. 79. al. Nec tamen rariores sunt loci, quibus, ut ab Aristotele, Theophrasto, Eudemo ceterisque ante Ciceronem scriptoribus, qui de eo memorarunt, sine ullo scholae, ad quam pertinuerit, indicio citetur. Cf. Vitruv. de Archit. I. 1. VII. praef. 3. Quintilian. I. 10, 17. Aelian. V. H. III. 17. VII. 14. X. 12. XII. 15. XIV. 19. al. Ab Athenodoro ap. Athen. XII. p. 519.: ὁ Ταραντῖνος, πολιτικὸς ἅμα καὶ φιλόσοφος, a Favorino ap. Gell. N. A. X. 12, 10.: ὁ Ταραντῖνος, φιλόσοφος ἅμα καὶ μηχανικός, ab Aeliano V. H. XII. 15.: ὁ Ταραντῖνος πολιτικός τε καὶ φιλόσοφος nuncupatur.

81) Apud Ciceronem enim de Orat. III. 34., ubi vulgo legitur: „Philolaum Archytas Tarentinus sc. instituit", tam quod Philolaus Archyta omnium scriptorum consensu aetate maior fuit, quam ob nexum sermonis, siquidem rerum publicarum rectores, qualis Archytas fuit, enumerantur, qui a philosophis informati sint, ex codice Guelferbytano vice versa legendum est: „Philolaus Archytam Tarentinum sc. instituit (Grupp. l. c. p. 25.)". Ac sane Philolaus quamquam aliquamdiu Thebis vixisse traditur (Plat. Phaedon. p. 61. E.), tamen, si etiam Heracleae, Tarentinorum colonia circa Ol. 86, 4. paucis annis ante Platonem natum condita, docuit (Iambl. V. P. 266.) et vitam usque ad Ol. 94. perduxit (Boeckh. Philol. p. 11.), Archytam puerum sive iuvenem instituere potuit. Sed tamen quae de praeceptoribus et discipulis veterum philosophorum tradita reperiuntur, non raro ficta sunt. Sic ratione non verisimili Philolaus traditur etiam Platonem et Epaminondam doctrina Pythagorica instituisse. Diog. Laert. III. 6. Nonn. Collect. et Exposit. Historiar., quarum Greg. Naz. Or. I. in Iulianum meminit, c. 19. Cf. Boeckh. Philol. p. 5. et 12.

82) Cic., Valer. Max., Appul. ll. cc. (Not. 80.). Hieron. Epist. LIII. T. I. p. 268. ed. Vallars. Olympiodor. Vit. Plat. l. c.: μετὰ τοῦτον δὲ

thagoreorum praeceptore, revera non tanto temporis spatio seiunctus est, quin ipse puerili aut iuvenili aetate ab eo informari potuerit [83]), in Pythagoreorumque numerum duobus locis, nisi forte alter interpolatus [84]), alter corruptus est [85]); ab Aristoxeno iam adscriptus esse videtur, iure tamen non solum id dubitatur, an Platone, quo septuagesimum aetatis annum ingresso Tarenti adhuc summa auctoritate floruit, natu minor fuerit [86]), sed etiam, an ab aliis iisque satis antiquis et luculentis scriptoribus e genuinorum et vulgarium Pythagoreorum numero exemtus et Platonicis potius, quam Pythagoreis aut certe, ut Eudoxus, Amyclas, Lasthenia, Dion [87]), modo Pythagoreis modo Platonicis philosophis annumeratus sit. Nam et ab Eratosthene ita memoratur, quasi ad Platonis Academiam pertinuerit [88]), et Amatorii

---

πάλιν στέλλεται εἰς Ἰταλίαν (sc. *ὁ Πλάτων*) *καὶ διδασκαλεῖον εὑρὼν ἐκεῖ τῶν Πυθαγορείων συνιστάμενον Ἀρχύταν, πάλιν ἔσχε διδάσκαλον τὸν Πυθαγόρειον ὁμώνυμον· ἔνθα καὶ Ἀρχύτου μέμνηται.*

83) Cf. Not. 81.

84) Diog. Laert. VIII. 82.: *γεγόνασι δ' Ἀρχῦται τέτταρες . . . τὸν δὲ Πυθαγορικὸν Ἀριστόξενός φησι „μηδέποτε στρατηγοῦντα ἡττηθῆναι".*

85) Apud Iamblichum enim De V. P. 250., ubi post narrationem de incendio, ex quo de Pythagoreis apud Milonem congregatis duo tantum, Archippus et Lysis Tarentini salvi evaserint, quorum alter, Archippus, in patriam, Tarentum, redierit, alter aegre ferens, quod domi Pythagorei despicerentur, Thebas se contulerit, haec leguntur Aristoxeni verba: *οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Πυθαγορείων ἀπέστησαν τῆς Ἰταλίας πλὴν Ἀρχύτου τοῦ Ταραντίνου*, hoc igitur loco pro *Ἀρχύτου τοῦ Ταραντίνου* ex antecedenti Aristoxeni narratione *Ἀρχίππου τοῦ Ταραντίνου* restituendum videtur, ut etiam apud Diog. Laert. VIII. 39., ubi narratur: *διαφυγεῖν δ' ὀλιγίστους, ὧν ἦν καὶ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος καὶ Λύσις ὁ προειρημένος*, pro *Ἀρχύτας* haud dubie *Ἄρχιππος* legendum est. Nam Archippus et Lysis et ab Aristoxeno ap. Iambl. V. P. 249 sqq. et a Neanthe apud Porphyr. V. P. 55. et ab aliis nominantur (cf. Boeckh. Philol. p. 12.) et Archytas aetate minor fuit, quam ut incendii illius tempore vivere potuerit. Cf. Not. 52 sqq.

86) Cf. Not. 59. — 87) Not. 43—46.

88) Eratosthen. ap. Eutoc. in Archimed. de Sphaer. et Cyl. II. 2. p. 144. ed. Oxon. *Μετὰ χρόνον δέ τινά φασιν Δηλίους ἐπιβαλομένης νόσου, κατὰ χρησμὸν διπλασιάσαι τινὰ τῶν βωμῶν ἐπιταχθέντας ἐμπεσεῖν εἰς τὸ αὐτὸ ἀπόρημα. διαπεμψαμένους* (Bernhardius leg.: *διαπομπησομένους*) *δὲ τοὺς παρὰ τῷ Πλάτωνι ἐν Ἀκαδημίᾳ γεωμέτρας, ἀξιοῦν αὐ-*

sermonis, qui Demosthenis nomine fertur, auctori, non certo illi quidem, sed satis antiquo [89]) si fidem habemus, initio a suis contemtus [90]) ex eo demum tempore, ex quo ad Platonem se applicavit, apud Tarentinos auctoritate florere coepit [91]); neque ab Aristotele, qui, quamquam vix ullum Pythagoreum nominatim citavit, Archytae tamen identidem mentionem fecit [92]), neque a Theophrasto [93]) neque ab Eudemo [94])

τοῖς εὑρεῖν τὸ ζητούμενον· τῶν δὲ φιλοπόνως ἐπιδιδόντων ἑαυτοῖς καὶ ζητούντων, δύο δοθεισῶν δύο μέσας λαβεῖν, Ἀρχύτας μὲν ὁ Ταραντῖνος λέγεται διὰ τῶν ἡμικυλίνδρων εὑρηκέναι, Εὔδοξος δὲ διὰ τῶν καλουμένων καμπύλων γραμμῶν. Cf. Bernhardii Eratosthenica p. 175 sqq. ac Not. 43.

89) Dionys. Halicarn. de admir. vi dicendi in Demosthene c. 44. Wesseling. ad Herodot. I. 29. Koray ad Isocr. II. p. 40. Orell. ad Isocr. de Antid. p. 248. Westermann. Quaest. Demosthen. II. p. 81.

90) Ut reliqui Pythagorei. Cf. Aristoxen. ap. Iambl. V. P. 250.: τῶν δὲ δύο περισωθέντων, ἀμφοτέρων Ταραντίνων ὄντων, ὁ μὲν Ἄρχιππος ἀνεχώρησεν εἰς Τάραντα· ὁ δὲ Λύσις μισήσας τὴν ὀλιγωρίαν ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Paulo ante Tarenti triginta quinque Pythagorei combusti sunt seditionis rei, teste Hermippo apud Diog. Laert. VIII. 40. et Dicaearcho ap. Porphyr. V. P. 56. Cf. Bentl. Opusc. p. 194. Boeckh. Philol. p. 9. N. 1. Nihilominus Archytas septies vel sexies summus Tarentinorum imperator fuit contra legem a populo creatus. Diog. Laert. VIII. 79. Aelian. V. H. VII. 14. cf. Strab. VI. p. 280. Lorentz de Civit. vet. Tarent. p. 38. 42. Id. de reb. gest. Tarentin. p. 21 sq.

91) Demosthen. Erot. §. 46.: εἰ δὲ δεῖ μὴ παλαιὰ λέγοντας διατρίβειν ἔχοντας ὑπογυιοτέροις παραδείγμασι χρῆσθαι, τοῦτο μὲν Τιμόθεον οὐκ ἐξ ὧν νεώτερος ὢν ἐπετήδευσεν, ἀλλ' ἐξ ὧν Ἰσοκράτει συνδιατρίψας ἔπραξε, μεγίστης δόξης καὶ πλείστων τιμῶν εὑρήσεις ἀξιωθέντα· τοῦτο δὲ Ἀρχύταν τὴν Ταραντίνων πόλιν οὕτω καλῶς καὶ φιλανθρώπως διοικήσαντα καὶ κύριον αὐτῆς καταστάντα, ὥστ' εἰς ἅπαντας τὴν ἐκείνου μνήμην διενεγκεῖν· ὃς ἐν ἀρχῇ καταφρονούμενος ἐκ τοῦ Πλάτωνι πλησιάσαι τοσαύτην ἔλαβεν ἐπίδοσιν.

92) Aristot. Probl. XVI. 9. Metaph. VIII. 2. Rhet. III. 11. Polit. VIII. 6. Praeterea ad Archytam spectat locus Metaph. XIII. 5. (cf. Theophrast. Metaph. p. 312.) atque etiam in perditis libris Aristoteles Archytae rationem habuisse videtur. Cf. Not. 18. et Simplic. in phys. Arist. f. 107 sq. (Hartensten. de Archyt. fragm. philos. p. 34. Not. 3.). Contra Philolai semel tantum mentionem fecit, Eth. Eudem. II. 8. (Boeckh. Philol. p. 185.), atque Euryti Metaph. XIII. 5. Paron Pythagoreus, quem Gruppius p. 104. ex Ausc. phys. 13. citat, dubius est: nam legendum videtur παρὼν ὁ Πυθαγόρειος (a πάρειμι). Cf. Simplic. in Arist. phys. f. 178. B.

93) Theophrast. Metaph. 3. p. 312. ed. Brandis.

94) Eudem. apud Eutoc. in Archimed. de Sphaer. et Cyl. II. 2.

neque ab ullo alio veterum ante Ciceronem scriptorum, qui praeter Aristoxenum et auctorem epistolarum Platonicarum de eo memorarunt [95]), in Pythagoreorum numero relatus, sed ab omnibus aut nullo aut Tarentini tantum cognomine insignitus aut summum, si Chamaeleontis Heracleotae Pontici locus ab Athenaeo servatus ad eum spectat [96]), ut Si-

---

p. 143. Id. ap. Simpl. in Arist. phys. f. 98. B. 108. A. Eudemi locos a Simplicio citatos Gruppius p. 116 sqq. nulla alia ratione, nisi quod Archytas ab Eudemo de motus natura melius, quam ipse Plato, indicasse tradatur, deque infinito nimis argute disputasse videatur, in suspicionem vocavit. Sed non meminisse videtur, Archytam etiam Aristotele teste de motus natura disputasse et sagacissimum (εὔστοχον) philosophum fuisse. Cf. Aristot. Probl. XVI. 9. Rhet. III. 11. Quo accedit, quod Eudemi Physica, unde Archytae illa de motu et infinito placita haud dubie desumta fuerunt, a Simplicio saepissime etiam de Parmenide aliisque philosophis citantur, ut f. 10. B. 26. A. 30. A. 93. A. al. cf. Appul. Apolog. p. 463.

95) Callimach. ap. Diog. Laert. VIII. 86. Eratosthen. et Pseudo-Demosthen. ll. cc. Not. 88. 89. 91. Huc nescio an etiam referendus sit Bion Borysthenites ap. Diog. Laert. IV. 52. et Chamaeleo Heracleotes Ponticus ap. Athen. IV. p. 600. F. Cf. Not. 96. Contra Heraclides Ponticus num Archytae mentionem fecerit (Grupp. p. 46.), non constat, neque Phaniam huc referrre licet, quem Bernhardius, Suidam v. Ἀρχύτας emendans, de Archyta loquentem facit. Cf. Not. 41.

96) Athen. XIII. p. 600. F. Ἀρχύτας δ' ὁ ἁρμονικός (sc. λέγει), ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ὄντα κτλ. Quem locum Gruppius p. 44. et male interpretatus est nec satis idoneis rationibus ad Archytam musicum a Tarentino diversum retulit. Neque enim, ut Gruppio videtur, Alcmanis in lyrico quodam poesis genere praeceptor Archytas Harmonicus a Chamaeleonte h. l. nominatur, sed dixisse duntaxat, ab eo traditur, Alcmanem amatoriorum et lascivorum carminum auctorem fuisse; siquidem ex antecedentibus (cf. p. 600. D.) et sponte intelligitur, post Ἀρχύτας ὁ ἁρμονικὸς vocem non raro omissam λέγει supplendam esse (cf. Schweighaeus. Animadvers. in Athen. T. VII. p. 263. C. O. Müller Gesch. d. gr. Litt. I. p. 356. N. 3.). Nec probabile est, Archytam Tarentinum, qui et Harmonicorum qui vocantur musicorum doctrinam probasse (cf. Not. 98.) et ipse Harmonicon scripsisse (Nicom. Inst. Arithm. I. 3. p. 30. ed. Ast.) et analogiae harmonicae nomen invenisse traditur (Iambl. in Nicom. p. 141. 159. 163.) et ipso Aristotele teste (de Rep. VIII. 6. cf. Diogenian. Prov. H. 98. Suid. v. Ἀρχύτας) omniumque scriptorum consensu musicae operam dedit (Vitruv. I. 1. Quintil. Inst. Or. I. 10, 17. Plutarch. de Mus. p. 1146. Theo Smyrn. p. 94. ed. Bull.,

mus Pythagoreus [97]), ex musicae doctrinae ratione, quam non solum Pythagorei, sed etiam Plato et alii maxime probarunt [98]), Harmonicus appellatus reperitur [99]); et Aristote-

Ptolem. Harm. I. 13 sqq. Porphyr. in Ptolem. Harm. p. 267 sqq. Athen. IV. p. 184. E. Boeth. de Mus. III. 11. V. 16 17.), ab Harmonico illo Archyta diversum esse, quamquam a Diogene Laertio VIII. 82. et Hesychio Milesio v. Ἀρχύτας p. 9. praeter Tarentinum philosophum etiam Archytas quidam musicus Mitylenaeus commemoratur. Nam si Tarentinus Archytas, quod testimoniis satis luculentis probari vidimus, inter harmonicos musicos iam maxime excelluit, Harmonici cognomen profecto non erat idoneum, quo musicus Mitylenaeus, ceteroquin plane obscurus, a musico et harmonico Tarentino tam illustri distingueretur. Quo accedit, quod Chamaeleo non ita multo post Archytam Tarentinum floruit (cf. Boeckh. Praef. ad Pind. p. IX.) atque etiam Cliniae Tarentini Pythagorei, qui, ut Archytas, Platonis familiaris fuit (conf. Not. 60.), in musicis rebus mentionem fecit teste Athenaeo XIV. p. 624. A. Praeterea etiam ab ingenio et indole Archytae non alienum est, quod Alcmanis carmina amatoria repudiasse traditur; nam Aeliano teste V. H. XIV. 19. tam verecundus fuit, ut ne verbum quidem obscoenum dicere auderet. Ceterum Chamaeleontis ille locus novo argumento est, Archytae antiquitus iam libros vindicatos esse; nam totus locus sic procedit: *Ἀρχύτας δὲ ὁ ἁρμονικός, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ὄντα καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν εἰς τὰς διατριβάς· διὸ καὶ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν·*

Ἔρος με δ' αὖτε (Buttm. *δεῦτε*) *Κύπριδος ἕκατι*
γλυκὺς κατείβων καρδίαν ἰαίνει.

(Conf. Schweigh. l. c.) A Chamaeleonte aut Aristoxeno et ea repetenda videntur, quae Athenaeus IV. p. 184. E. postquam utriusque scriptoris mentionem fecit, de Archytae scripto *περὶ αὐλῶν* refert.

97) De Simo Harmonico cf. Porphyr. V. P. 3. Ab Iamblicho V. P. 267. in Pythagoreorum numero refertur. Sic etiam Aristoxenus philosophus ὁ μουσικός nominatur (Athen. XII. p. 545.) et Xenophilus (Lucian. Macr. 18.).

98) Pythagorei in sonorum legibus inveniendis non sensum, ut Organici, sed solam rationem secuti sunt, ut omnes, qui Harmonici vocantur. Cf. Aristoxen. Elem. Harm. I. p. 2. et 37. Plutarch. de Mus. p. 1144. Porphyr. in Ptolem. Harm. p. 207 sqq. Bulliald. ad Theon. Smyrn. p. 106. ed. Geld. Harmonicos inter alios etiam Plato maxime probavit Rep. VII. p. 350. E. sqq. et Archytas Tarentinus, quem et Ptolemaeus Harm. I. 13. p. 31. et Porphyrius in Ptolem. p. 313. et Boethius de Mus. V. 16. affirmant sola ratione duce sonorum leges invenire studuisse. Aristoxenus mediam viam inter Harmonicos et Organi-

les quamquam de Pythagoreis in universum peculiari libello disseruit [100]), tamen, si scripsit, quae ipsi a grammaticis Alexandrinis tributae sunt commentationes *Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας α΄ β΄ γ΄*, et *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων α΄* [101]), de Archyta separatim a Pythagoreis universis exposuit et scripta eius cum Platonis Timaeo contulit [102]); itemque et ipse Aristoxenus in opere suo praestantisimo *βίοι ἀνδρῶν* inscripto [103]), de Pythagora et Lyside ceterisque Pythagoreis, ut alibi de placitis Pythagoreorum [104]), in universum [105]), de Archyta contra, ut de Socrate, Platone, Teleste, familiari suo, aliis, seorsum exposuisse videtur [106]);

---

cos ingressus est (cf. Aristox. Elem. Harm. II. p. 33. Porphyr. in Ptolem. Harm. p. 211. Boeth. de Mus. V. 2. p. 1472. Boeckh. in Daubii et Creuzeri Studiis T. III. p. 48.), quamquam nonnulli sectatorum eius propius ad Organicos accessisse videntur (Porphyr. l. c. p. 208. cf. Boeth. de Mus. III. 1. p. 1417.). Quare locum in Ptolem. Harm. p. 210.: *ὁμοίως μὲν ἀμφότερα Ἀριστόξενος ὁ Ταραντῖνος* Wallisius Opp. Math. T. III. p. 210. et Hartenstenius de Archytae Tarentini fragm. philos. p. 46. et Gruppius p. 94. perperam ita mutarunt, ut *Ἀρχύτας* pro *Ἀριστόξενος* legerent. Nam Porphyrii loco p. 208., ad quem Hartenstenius provocat, non de Aristoxeno, sed de nonnullis sectatorum eius sermo est.

99) Harmonici cognomen dictatore, qualis Archytas Tarenti fuit, non indignum est; nam Graeci musicam artem plurimi fecerunt. Cic. Tusc. I. 2, 4. Corn. Nep. praef. et V. Epam. 1. Strab. I. p. 16. Quintilian. I. 10, 17. Cf. Aristid. Quintil. de Mus. p. 130. Gaudent. p. 1. Plat. de Legg. VII. p. 809. E. 812. C. D. De Rep. III. p. 401. D. Cf. Not. 97.

100) Diog. Laert. V. 25. Iambl. V. P. 31. Stob. Ecl. I. p. 380. al. Cf. Brandis Gesch. d. Phil. T. I. p. 339. sa. — 101) Cf. Not. 21.

102) Alteram commentationem *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων* non ad Timaei Locri libellum suppositicium, sed ad Platonis Timaeum spectare, ipsa commentationis inscriptio indicare videtur. Cf. Not. 21.

103) Plutarch. Non posse suav. viv. sec. Epic. p. 1093. cf. Mahne Diatr. de Aristoxeno p. 22.

104) Stob. Flor. 5, 70. 43, 49. 79, 45 — 48. *Ἐκ τῶν Ἀριστοξένου Πυθαγορικῶν ἀποφάσεων.*

105) Diog. Laert. I. 118.: *Ἀριστόξενος δ᾽ ἐν τῷ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ.* Iambl. V. P. 233.: *Ἀριστόξενος ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικοῦ βίου.* Cf. Iambl. l. c. 248 sqq. Porphyr. V. P. 9. 22. Gell. N. A. IV. 11. Diog. Laert. VIII. 1. 14. 20. 45. Athen. II. p. 46. F. X. p. 418. F.

106) Athen. XII. p. 545.: *Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα*

et quamquam a Cicerone Archytas ipsius Philolai discipulus nominatur [107]), ab Aristoxeno tamen, a quo, nisi fallimur, repetenda sunt, quae apud Diogenem Laertium de ultimis Pythagoreis leguntur [108]), neque ut Echecrates Phliasius, quo facile natu minor fuerit [109]), in ultimis Pythagoreis, quos a Philolao et Euryto, discipulo eius, institutos esse dicit, relatus est, neque ut Eurytus una cum Philolao ipse eos instituisse traditur; sed e contrario Theophrasto teste Eurytum ob doctrinam Philolaicae non dissimilem valde vituperavit [110]), et ipse testibus satis luculentis non solum proprias sententias et definitiones partim Platonicis similes aut etiam subtiliores proposuit [111]), sed etiam propriam scho-

βίῳ. Cf. Diog. Laert. VIII. 79. 82. Iambl. V. P. 197. De Socratis, Platonis, Telestae vitis cf. inter alios Cyrill. adv. Iulian. VI. Ἀριστόξενος ... ἀφηγούμενος τὸν βίον Σωκράτους. Diog. Laert. V. 35.: Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ. Apollon. Dysc. Hist. mir. 40.: Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Τελέστου βίῳ, ᾧπερ ἐν Ἰταλίᾳ συνεκύρησεν.

107) Cic. de Orat. III. 34. Cf. Not. 81. — 108) Diog. Laert. VIII. 46. cf. Not. 29. — 109) Vid. Not. 29 et 55 sqq.

110) Theophrast. Met. 3. p. 312. ed. Brandis.: Τάχα δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἄρ᾽ ἄν τις τιθῆται τὰ ἐφεξῆς εὐθὺς ἀποδιδόναι καὶ μὴ μέχρι του προελθόντα παύεσθαι· τουτο γὰρ τελέου καὶ φρονοῦντος, ὅπερ Ἀρχύτας ποτ᾽ ἔφη ποιεῖν Εὔρυτον διατιθέντα τινὰς ψήφους· λέγειν γὰρ ὡς ὅδε μὲν ἀνθρώπου ὁ ἀριθμός, ὅδε δὲ ἵππου, ὅδ᾽ ἄλλου τινὸς τυγχάνει. Cf. Aristot. Metaph. XIII. 5. Grupp. p. 37. Similiter Philolaus diis suum cuique angulum tribuit (Boeckh. Philol. p. 152 sqq. 195.), nec plane dissimilem de numeris doctrinam proposuisse videtur. cf. Boeckh. l. c. p. 158.

111) Aristot. Probl. XVI. 9. Metaph. VIII. 2. Eudem. ap. Simplic. in Aristot. Phys. f. 98. B. 108. A. Aristoxen. ap. Athen. XII. p. 545. Cf. Cic. de Sen. 12. Archytam de motus natura melius, quam Platonem, iudicasse, Eudemus dicit ap. Simplic. in Aristot. Phys. f. 98. B.: νῦν δὲ τοσοῦτον ἰστέον, ὅτι καὶ Εὔδημος πρὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἱστορῶν τὴν Πλάτωνος περὶ κινήσεως δόξαν καὶ ἀντιλέγων αὐτῇ, τάδε γράφει· „Πλάτων δὲ τὸ μέγα καὶ μικρὸν καὶ τὸ μὴ ὂν καὶ τὸ ἀνώμαλον καὶ ὅσα τούτοις ἐπὶ ταὐτὸ φέρει, τὴν κίνησιν λέγει· φαίνεται δὲ ἄτοπον αὐτὸ τοῦτο τὴν κίνησιν λέγειν· παρούσης γὰρ κινήσεως δοκεῖ κινεῖσθαι τὸ ἐν ᾧ, ἀνίσου δὲ ὄντος ἢ ἀνωμάλου προσαναγκάζειν ὅτι κινεῖται, γελοῖον· βέλτιον δὲ αἴτια λέγειν ταῦτα, ὥσπερ Ἀρχύτας“. καὶ μετ᾽ ὀλίγον „τὸ δ᾽ ἀόριστον“ φησί, „καλῶς ἐπὶ τὴν κίνησιν οἱ Πυθαγόρειοι καὶ ὁ Πλάτων ἐπιφέρουσιν“. cf. Not. 94.

lam [112]) et proprios discipulos ac familiares, Eudoxum Cnidium [113]), Polyarchum [114]), Archedemum [115]), C. Pontium Samnitem [116]), alios [117]), partim etiam cum Platone amicitia iunctos habuit et docendi ratione nescio an Socraticos philosophos magis, quam Pythagoreos veteres imitatus sit [118]). Quo accedit, quod etiam a recentioribus scriptoribus non raro, cum aliis locis [119]), tum iis, quibus aut *οἱ περὶ Ἀρχύταν* [120]) aut *οἱ περὶ Πυθαγόραν καὶ Ἀρχύταν καὶ Πλά-*

---

112) Athen. XII. p. 545.: *Ἀριστόξενος δὲ ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ ἀφίησι* (Casaub. *ἀφικέσθαι φησὶ*) *παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτάς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι καὶ Πολύαρχον τὸν ἡδυπαθῆ ἐπικαλούμενον .... ὄντα δὲ γνώριμον τῷ Ἀρχύτα καὶ φιλοσοφίας οὐ παντελῶς ἀλλότριον ἀπαντᾶν εἰς τεμένη καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχύταν ἀκροώμενον τῶν λόγων κτλ.* Suid. v. *Ἀρχύτας· ἅμα δὲ καὶ φιλοσοφίαν ἐκπαιδεύων, μαθητάς τ' ἐνδόξους ἔσχε καὶ βιβλία συνέγραψε πολλά.* Cf. Olympiodor. Vit. Plat. Not. 82.

113) Callimach. ap. Diog. Laert. VIII. 86. De aetate Eudoxi cf. Procl. in Euclid. p. 19. (Not. 64.), Ideler, Abhandl. der Berlin. Acad. d. Wissensch. v. J. 1828. p. 189 sqq.

114) Aristoxen. ap. Athen. XII. p. 545. Cf. Aelian. V. H. VIII. 14.

115) Plut. V. Dion. 18. Plat. Ep. VII. p. 339. Ad hunc nescio an Xenocratis libellus *Ἀρχέδημος ἢ περὶ δικαιοσύνης ά* inscriptus (Diog. Laert. IV. 13.) spectaverit.

116) Cic. de Sen. 12. De Samnitium cum Tarentinis commercio cf. Lorentz de civit. vet. Tarentin. p. 14. et p. 50.

117) Nuntii aliquot praeterea memorantur Archytae in Epistolis Platonicis et Archyteis, Photidas et Lamiscus (Archyt. ap. Diog. Laert. III. 22.), Philonides et Archippus (Plat. Ep. IX. p. 357.). De Echecrate Tarentino cf. Not. 29.

118) Athen. XII p. 545. Cic. de Sen. 12. Aristot. Metaph. VIII. 2. Cf. Ritter Gesch. d. Pyth. Philos. p. 66. Not. 2.

119) Theo Smyrn. Arithm. p. 30. ed. Bull. *Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ Πυθαγορικῷ τὸ ἓν φησιν ἀμφοτέρων μετέχειν τῆς φύσεως ... διὸ καὶ ἀρτιοπέριττον καλεῖσθαι τὸ ἕν. συμφέρεται δὲ τούτοις καὶ Ἀρχύτας.* In Anecd. Gr. ed. Boisson. T. II. p. 472. hoc epigramma legitur:

Τρεῖς σοφίης πολυΐστορος ἔκκριτοι ἀστέρες οἵοι
ἐνθέμενοι βίβλοις ὄλβον ἀπειρέσιον,
Ἀρχύτας ἦρξε, Πλάτων πλάτυνε, τέλος δ' ἐπὶ πᾶσιν
ὡς ἔτυχε κληθεὶς θῆκεν Ἀριστοτέλης.

Arnob. adv. Gent. II. 9. Cf. Not. 80.

120) Aristoxen. ap. Athen. XII p. 545. Plut. Dion 20. Cf. Plat. Ep. VII. p. 338 sq. 350.

τωνα [121]) aut οἱ περὶ Εὔδοξον καὶ Ἀρχύταν [122]) memorantur, e verorum Pythagoreorum numero eximi, et Plutarcho ac septimae epistolae Platonicae auctori si fidem habemus, Platoni non solum iuvenem Tarentinum in disciplinam dedisse [123]), sed et ipse, ut Dionysius minor [124]) et Dion [125]) Syracusani, institutione eius usus esse videtur [126]). Sed ut a Pythagoreis, a quibus sane haud dubie philosophiae initia percepit [127]), non plane desciverit, omnium tamen scriptorum consensu Platoni tam familiaris fuit et tanti eum fecit [128]), ut iure Pythagoreorum Platonicorum, quales Amyclas et Eudoxus et alii fuerunt, nec solum Aristotelis et Theophrasti, sed etiam Catonis maioris temporibus Tarenti adhuc floruerunt [129]), quasi parens ac princeps haberi et vix dubitari possit, quin ipse plus a Platone didicerit, quam Platonem ab ipso didicisse recentiores Pythagoreorum ac Platonicae industriae praecones affirmant [130]). Nec vero Archytae solum, sed etiam Cliniae [131]) et Euryti [132]) Tarentinorum et Echecratis Locri aliorumque Pythagoreorum [133]) Plato familiaris fuit, et tantam per totam Siciliam et Italiam famam habuit, ut doctrina eius a Pythagoreis, qui vel Sophistarum [134]) et Democriti [135]) aliorumque philosophorum

121) Plutarch. de Mus. p. 1146. Cf. Iambl. ap. Stob. Ecl. I. p. 878.

122) Theo Smyrn. p. 94. Plutarch. V. Marcell. 14. Quaest. Symp. VIII. 2. — 123) Plat. Epist. IX. p. 358. cf. Not. 29.

124) Plutarch. V. Dion. 11 sqq.

125) Cic. de Or. III. 34. Corn. Nep. V. Dion. 2. Plut. V. Dion. 4. Diog. Laert. III. 46. Aelian. V. H. IV. 21. Cf. Plat. Ep. VII. p. 324 sqq.

126) Plutarch. Vit. Marcell. 14. Quaest. Sympos. VIII. 2. p. 718. Cf. Plat. Ep. IX. p. 358. Cic. de Fin. II. 14.

127) Cic. de Or. III. 34. Valer. Max. IV. 1. ext. 1. cf. Not. 9. et 81. Horat. Carm. I. 28, 14. — 128) V. Not. 52 sqq. 88 sqq. Archytae ac Platonis amicitia in proverbium abiit. Iambl. V. P. 127.

129) Cf. Not. 31. 33 sqq. — 130) V. Not. 82.

131) Aristoxen. ap. Diog. Laert. IX. 40. Cliniae amicus, Amyclas, modo Pythagoreis, modo Platonis discipulis annumeratur Cf. Not. 44.

132) Diog. Laert. III. 6. Appul. de dogm. Plat. I. p. 569.

133) Cic. de Fin. V. 29. De Rep. I. 10. Valer. Max. VIII. 7. ext. 3.

134) Plutarcho teste De Gen. Socr. 13. Gorgias Leontinus Aresae aliorumque Pythagoreorum familiaris fuit, ac fortasse etiam Philolaus sophistarum doctrinam noverat. Cf. Boeckh. Philol. p. 188.

135) Aristoxen. ap. Diog. Laert IX. 40.

minus illustrium [136]) rationem habuerunt, negligi non posset; et Tarenti, celeberrimo Graeciae magnae emporio [137]), Thuriis, Atheniensium coloniae finitimo, haud dubie plerique philosophi mature iam pernotuerunt. Quodsi Archytae reliquorumque Pythagoreorum, qui eodem fere tempore vixerunt, fragmenta a Philolai placitis discrepant et Platonicam vel Sophisticam vel Eleaticam vel Democriteam doctrinam redolent, non statim inde sequitur, ut pro suppositiciis habenda sint; sed, nisi forte singularia fraudis indicia accedunt, qualia Timaei Locri libellus de anima mundi et natura [138]) et pauca quaedam Archytae aliorumque fragmenta suppeditant, quae ad verbum fere ex Platonis dialogis in Doricam dialectum versa sunt [139]), ad fidem eorum examinandum ex Gruppii et Hartenstenii argumentis praeter ea, quae ille a Philonis aliorumque Iudaeorum doctrina et dictione petiit, vix aliud quidquam relinquitur, quam Aristotelicae ac Stoicae doctrinae vestigia, quae in nonnullis reperiri dicuntur. Nam quod a Diogene Laertio non commemorantur [140]), sed maximam partem a Stobaeo aut recentioribus etiam scriptoribus servata [141]) et minus eleganter aut ingeniose scripta sunt [142]), parum momenti habet, siquidem etiam Philolai et Melissi aliorumque philosophorum reliquiae, quarum fidem nemo amplius in suspicionem vocabit, maximam partem a Stobaeo aut Simplicio proferuntur [143]), et Diogenes Laertius non plus auctoritatis habet, quam Epigenes, Varro, Vitruvius, Philo, Theo Smyrnaeus, Claudius Ptolemaeus, Nicomachus, alii, qui aut Archytae Tarentino aut Brontino Metapontino aut Ocello Lucano iam libros tribuerunt aut fragmenta inde servarunt [144]); sed e contra-

136) Diog. Laert. IX. 20. 21. — 137) Polyb. X. 1, 1.

138) Cf. Tennemann System d. Platon. Philos. T. I. p. 93 sqq.

139) Archyt. et Brontin. ap. Iambl. in Villois. Anecd. Gr. T. II. p. 199 sqq. Pempel. ap. Stob. Flor. 79, 52. Cf. Plat. de Rep. VI. p. 509 — 511.; de Legg. XI. p. 930 sqq. Hartensten. De Archytae Tarent. fragm. philos. p. 21.

140) Grupp. p. 31. — 141) Bentl. Opusc. p. 366. ed. Lips.

142) Grupp. p. 23. 100. 127 sqq. — 143) Cf. Boeckh. Philol. p. 199 sq. Brandis Gesch. d. Philos. I. p. 398 sqq.

144) V. Not. 8 sqq. Diogenem Laertium Demetrii Magnetis auctoritate motum in Archytae Tarentini vita VIII. 79 — 83. de libris, quos

rio cum ceteros plerosque philosophos tum Pythagoreos negligenter tractavit [145]), nec raro scripta philosophorum in vitis eorum commemorare misit [146]) et quamquam nullius loci, qui ex dubiis Pythagoreorum fragmentis petitus sit, mentionem fecit, tamen et Hipparchi libellum de Tranquillitate [147]) nosse videtur et Aristotelis Archytea *Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων* [148]), quae nescio an partim ex Archytae libro de rerum natura [149]) excerpta fue-

scripserit, reticuisse, quae Gruppii fuit sententia (l. c. p. 32.), incertum est. Quamquam enim VIII. 82., ubi plures Archytae enumerantur, Demetrii Magnetis libellum *περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων* ante oculos habuisse videtur (cf. I. 112. V. 3. VIII. 84. 85.), tam negligens tamen fuit scriptor, ut gravissimum de Archytae libris locum omittere facile potuerit (cf. Not. 146 sq.). Ceterum, nisi fallimur, ante Demetrium iam fuerunt, qui Archytae Tarentino libros tribuerent (cf. Not. 7 sqq. 19. 96.), et ipse Demetrius quamquam libellum suum critico consilio scripsit (Boeckh. Philol. p. 22 cf. Diog. Laert. I. 112. II. 57.), incuriae tamen incusatur a Dionysio Halicarnassensi Dinarch. cap. 1.

145) Meiners Gesch. d. Urspr., Fortgangs u. Verf. d. Wissensch. in Griechenl. u. Rom. T. I. p. 256. al.

146) Sic, ut alia exempla mittamus, neque Melissi neque Leucippi scripta refert, ubi vitas eorum narrat (IX. 24. IX. 30 — 34.); quamquam dubitari non potest, quin revera libros scripserint, id quod ipse indicat Prooem. 16. et IX. 46. Cf. Brandis Gesch. d. Philos. T. I. p. 296. 398.

147) Diog. Laert. IX. 43. cf. Not. 65 — 67.

148) Diog. Laert. V. 25. cf. Not. 18 — 21.

149) Claudian. Mamert. de Stat. An. II. 7. p. 127.: „Archytas perinde Tarentinus idemque Pythagoricus (sc. ut Philolaus) in eo opere, quod magnificum de rerum natura prodidit, post multam de numeris subtilissimamque disputationem: Anima, inquit, ad exemplum unius composita est, quae sic illocaliter dominatur in corpore, sicut unus in numeris.“ Graece opus illud, cuius, nisi fallimur, eadem ratio fuit atque Philolaici, in quo primum de mundo in universum *περὶ κόσμου*, deinde numerorum doctrina adhibita de rerum natura, *περὶ φύσεως*, et postremo de anima expositum fuisse Boeckhio videtur (cf. Boeckh. Philol. p. 26 28. 136. 163.), haud dubie, ut Anaximandri, Heracliti Ephesii, Anaxagorae et plerorumque aliorum ante Platonem philosophorum opuscula (cf. Galen. in Hippocrat. de Elem. I 9. de Nat. Hom. Prooem T. XV. p. 5. ed Kühn., Xenoph. Mem I. 1, 11.), aut *περὶ φύσεως* aut *περὶ παντός* aut *περὶ ὅλου* inscriptum, sed manifesto ab alio, quod sub Archytae nomine fertur et modo *περὶ παντὸς* (Simplic. in Aristot. Categ. f. 2. B. Id. in Arist. Phys. p. 16. a.), modo *περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν* (Simpl. in Categ. f. 140. a.), modo *περὶ τῶν καθόλου λόγων* (Id. ibid.

rint [150]), nec ullum Pythagoreorum, quibus quae adhuc exstant fragmenta inscripta sunt, inter illos philosophos numeravit, qui nihil scripserint [151]); ad scribendique genus quod atti-

---

f. 6. 8. Boeth. in Aristot. Praedic. I. p. 114.), modo περὶ τῶν καθολικῶν λέξεων (Dexipp. in Aristot. Categ. p. 43. b. ed. Acad. Bor.), modo περὶ γενῶν (Simpl. in Cat. f. 141. b.), modo περὶ τῶν τόπων (David. in Aristot. Cat. p. 30. a. ed. Acad. Bor., Anonym. ibid. p. 32. b.) inscriptum reperitur, opusculo diversum fuit: nam hoc libello non de rerum natura, numeris, anima, sed de decem praedicamentis sermo fuit neque dubitari potest, quin per errorem περὶ παντός inscriptus fuerit, siquidem τοῦ παντὸς nomine ab omnibus scriptoribus rerum natura seu universum significatur (cf. Plat. Tim. p. 28. c. 30. b. al. Aristot. Metaph. I. 5. Philol. ap. Stob. Ecl. I. p. 488. 453. Boeckh. Philol. p. 94. 96. 114. Diog. Laert. IX. 5.). Sed nescio an Archytae de rerum natura commentatio etiam περὶ δεκάδος inscripta ideoque cum libello περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν confusa fuerit; nam denario numero Pythagorei τὸ πᾶν καὶ ὅλον significarunt (Aristot. Probl. XV. 3. Iambl. in Nicom. Arithm. p. 167. Philol. ap. Stob. Ecl. I. p. 8. Boeckh. p. 139.) et Archytae περὶ δεκάδος libellus a Theone Smyrnaeo una cum Philolai opusculo περὶ φύσεως commemoratur De Mus. c. 49. p. 166.: ἡ μέντοι δεκὰς πάντα περαίνει τὸν ἀριθμόν, ἐμπεριέχουσα πᾶσαν φύσιν ἐντὸς αὑτῆς, ἀρτίου τε καὶ περιττοῦ, κινουμένου τε καὶ ἀκινήτου, ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ. περὶ ἧς καὶ Ἀρχύτας ἐν τῷ περὶ δεκάδος καὶ Φιλόλαος ἐν τῷ περὶ φύσεως πολλὰ διεξίασιν. Cf. Boeckh. Philol. p. 146. Ceterum Archytam rerum naturalium investigatorem fuisse, comprobatur etiam testimoniis Aristot. Probl. XVI. 9. Cic. de Amic. 23. Vitruv. I. 1. Horat. Carm. I. 28. Plutarch. de Mus. p. 1146., et magnificum illud de rerum natura opus, cuius Claudianus Mamertus mentionem facit, fortasse etiam Valerius Maximus ante oculos habuit, qui Archytam Tarentinum Pythagorae praeceptis Metaponti penitus immersum magno labore longoque tempore solidum opus doctrinae complexum esse dicit. V. Not. 9.

150) Nam cum Archytea ab Aristotele una cum Platonis Timaeo excerpta fuerint (Cf. Not. 21.), vix dubitari potest, quin Archyteorum idem fuerit argumentum atque Timaei dialogi, qui est de rerum natura ideoque etiam περὶ φύσεως (Diog. Laert. III. 60.) atque in versione Ciceroniana De Universo inscribitur.

151) Diog. Laert. Prooem. 16. Καὶ οἱ μὲν αὐτῶν (sc. τῶν φιλοσόφων) κατέλιπον ὑπομνήματα, οἱ δὲ ὅλως οὐ συνέγραψαν, ὥσπερ κατά τινας Σωκράτης, Στίλπων, Φίλιππος, Μενέδημος, Πύῤῥων, Θεόδωρος, Καρνεάδης, Βρύσων (cf. Not. 51.)· κατά τινας Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος, πλὴν ἐπιστολῶν ὀλίγων· οἱ δὲ ἀνὰ ἓν συγγράψαντες Μέλισσος, Παρμενίδης, Ἀναξαγόρας· πολλὰ δὲ Ζήνων, πλείω Ξενοφάνης, πλείω Δημόκριτος, πλείω Ἀριστοτέλης, πλείω Ἐπίκουρος, πλείω Χρύσιππος.

net, Dores in universum ab Attica urbanitate alieni et, nisi fallimur, plerique Pythagoreorum, qui post Philolaum et Archytam vixerunt, homines infimae sortis et parum eruditi fuerunt [152]). Propter Aristotelicae autem doctrinae vestigia quamquam revera nonnulla fragmentorum, ut Archytae praedicamenta [153]), manifesto e genuinis eximenda sunt, tamen neque sequitur, ut Philonis Iudaei temporibus a viro non Doriensi, sed Iudaeo Alexandrino veteris doctrinae Pythagoricae plane ignaro et fraude supposita sint; — nam mature iam scripta Pythagoreis subdita exstiterunt [154]) et ipsi veteres Pythagorei non raro libros suos Pythagorae aliorumque virorum illustrium nominibus ornarunt [155]), Archytaeque, cuius sub nomine plurima fragmentorum feruntur, vel ob solennes codicum veterum inscriptiones: ἀρχὴ τοῦ βιβλίου, ἄρχεται ἡ βίβλος [156]), facile per errorem librariorum libri supponi potuerunt; — neque colligere licet, etiam cetera Pythagoreorum veterum fragmenta, quae neque Aristotelicam nec Stoicam doctrinam redolent aut certe redolere Gruppio non satis idoneis rationibus visa sunt [157]),

152) Alexis, Aristophon, Archestratus, alii ap. Athen. IV. p. 161. 163. D. VI. p. 228. C. Diog. Laert. VIII. 38. Cf. Iambl. V. P. 199. 250.

153) Cf. Hartensten. De Archytae Tarent. fragm. philos. p. 73 sqq.

154) Neanth. ap. Diog. Laert VIII. 55. Porphyr. V. P. 53.

155) Iambl V. P. 139. 158. 198. Diog. Laert. VIII. 7. 55. Epigen. ap Clem. Al Strom. I. p. 397. Porphyr. V. P. 53. Lobeck. Aglaoph. p. 358 sq. cf. Not. 15.

156) In omnium fere codicum mss. initiis et finibus etiamnum reperiuntur formulae: Incipit liber, explicit. A simili formula non raro ipsa carmina et commentationes veteres incipiunt, ut Hesiod. Theog. 1.: *Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ᾽ ἀείδειν.* Arat. Phaen. Vs. 1. *Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα.* Ion. ap. Harpocrat. v. *Ἴων*; *Ἀρχὴ ἥδε μοι τοῦ λόγου.* cf. Lobeck. Aglaoph. p. 722. c. Leunep. ad Epist. Phalar. p. 69.

157) Huc pertinet e. g. Archytae fragmentum, quod exstat apud Stob. Ecl I. p. 12.: *καὶ δοκεῖ ἁ λογιστικὰ ποτὶ τὰν ἄλλαν σοφίαν τᾶν μὲν ἀλλᾶν τεχνᾶν καὶ πολὺ* (Iacobs. *κατὰ πολὺ*) *διαφέρειν, ἀτὰρ καὶ τᾶς γεωμετρικᾶς ἐναργεστέρω πραγματεύεσθαι, ἃ θέλει. καὶ ἃ ἐκλείπει γὰρ ἁ γεωμετρία καὶ ἀποδείξεις, ἁ λογιστικὰ ἐπιτελεῖ κτλ.* Neque enim logicum est fragmentum, quod Hartenstenio p. 70. et Gruppio p. 21. 96. videtur, sed quod Stobaeus iam indicat, a quo s. t. *περὶ ἀριθμητικῆς* refertur, mathematicum; nam *ἡ λογιστικὴ* non idem valet atque *ἡ λογικὴ*

subditicia esse; nam partim viris inscripta sunt, qui testimoniis satis antiquis et luculentis libros scripserunt [158]), nec verisimile est, inter libros Pythagoricos, quos Iuba, Numidiae rex, collegisse traditur [159]), nullum fuisse, qui veri auctoris nomen in fronte haberet. Quare nisi forte Iudaicae doctrinae vestigia, quae in fragmentis reperiri dicuntur, minus dubia sunt, quam videntur, aut novis argumentis fides eorum impugnari potest, iure dubitatur, an magna pars fragmentorum, nec solum eorum, quae incertis philosophis inscripta sunt, sed etiam eorum, quae Archytae, Cliniae, aliorum veterum Pythagoreorum nomina prae se ferunt, a suppositiciis eximenda et, si non verae Pythagoricae, at certe eclecticae, ut ita dicam, philosophiae, quae Archytae temporibus in Italia invaluisse videtur, et Doricae dialecti, qua Archimedis certe temporibus nondum desiti sunt libri componi [160]), genuina sint monumenta. Nam „cuique scriptori, etiamsi negligens sit et auctoritate non ita dignus, fidem habeamus oportet, si nihil omnino ei repugnat". His talibus rationibus moti non supervacaneum negotium suscepturi nobis videbamur, si quaestionem a Gruppio tractatam denuo retractaremus. Sed cum latius pateat hoc argumentum, quam quod iterata fragmentorum et testimoniorum collectione nimis retardati subsecivis, quae nobis suppetebant, horis uno impetu absolvere valuerimus, singulares partes singularibus commentariis illustrare instituimus. Et proxime quidem, quod Gruppius efficere studuit, fragmenta illa Philolaicis exceptis ad unum omnia Philonis Iudaei temporibus a Iudaeo Alexandrino supposita esse, in disceptationem vocandum nobis videtur. Nam vere si res ita se haberet, vix digna essent, in quibus illustrandis amplius quisquam versaretur.

quam Stoici appellarunt, sed computandi artem significat a Platone iam saepius commemoratam. Cf. Plat. Gorg. 450. D. 451. B. De Rep. VIII. p. 525. A. al. Theo Smyrn. Math. p. 6. ed. Bull. Torelli praefat. in Archimed. p. XX. ed. Oxon.

158) Cf. Not. 7. sqq.

159) David. in Aristot. Categ. p. 28. V. Not. 6.

160) Cf. Torellii Praefat. in Archimed. Opp. p. XV. ed. Oxon.

EPIMETRUM

ad Not. 1.

Collegit Orellius l. c. praeter Anonymi Quaestiones ethicas plurima Archytae et Hippodami Thurii, Euryphami Metapontini, Hipparchi, Theagis, Metopi, Cliniae, Critonis vel Damasippi, Poli Lucani, Dii, Brysonis, Callicratidae, Pempeli, Perictiones, Phintyos fragmenta; sed omisit, ut Timaei Locri, Ocelli Lucani, Pythagorae, quae feruntur, reliquias, et Neo-Pythagoreos una cum Alcmacone, Pythagoreo dubio (v. Brandis Gesch. d. Philos. I. p. 507. cf. Unna ap. Petersen. Philol.-hist. Stud. I. p. 41 sqq.), et Zarata, quem Gruppius p. 118. ob Plutarchi locum De anim. generat. I. p. 1012. pro Pythagoreo habuisse videtur, sed ipse Plutarchus l. c. Pythagorae praeceptorem, διδάσκαλον, fuisse dicit et alii cum Zoroastro contulerunt (v. Fabric. B. Gr. I. p. 305. Harl. cf. Appul. Flor. II. 15. Porphyr. V. P. 12. Clem. Al. Strom. I. p. 357. Lobeck. Aglaoph. p. 477. 931.), mittamus, praeter Philolai fragmenta, quae Boeckhius V. Ill. collegit (cf. Krische de Societ. Pythag. p. 50. Lobeck. Aglaoph. I. p. 716. Damascius ed. Kopp. p. 133. 147. Procl. ed. Cousin. T. IV. p. 39.):

1) Archippi et Lysidis Tarentinorum sentent. ap. Hieron. c. Ruf. III. 39. T. II. p. 565. ed. Vallars., Athenag. Legat. p. Christ. 6. p. 25. ed. Oxon. (cf. Porphyr. V. P. 57. Claudian. Mamert. de Stat. An. II. 7. Diog. Laert. VIII. 7. Schol. Plat. p. 420. Bekk.). De Lysidis epistola (Diog. Laert. VIII. 42. Iambl. V. P. 75. al.) cf. Orell. Socrat. et Pythagoreorum Epist. Lips. 1815. p. 52.

2) Aresae Lucani fr. περὶ ἀνθρώπου φύσεως ap. Stob. Ecl. I. p. 846.; Cf. Not. 62. Ritter Gesch. d. Pyth. Philos. p. 70.

3) Aristaeonis fr. περὶ ἁρμονίας ap. Stob. l. c. p. 428. cf. Aristaeus ap. Claudian. Mamert. de Stat. An. II. 7. Theol. arithm. p. 41. Ritter l. c. p. 60. Not. 3.

4) Athamantis fr. ap. Clem. Al. Strom. VI. p. 746. Pott.

5) Brontini Metapontini fr. ap. Syrian. et Alexandr. in Aristot. Metaph. p. 325, 13. et p. 339, 24. 32. ed. Brandis., et ap. Iambl. in Villois. Anecd. T. II. p. 198. Schol. Plat. p. 411. ed. Bekk. cf. Not. 15.

6) Butheri Cyziceni fr. περὶ ἀριθμῶν ap. Stob. Ecl. p. 12.

7) Cliniae Tarentini fr. ap. Syrian. in Aristot. Metaph. p. 326, 31. ed. Brandis., Theolog. Arithm. 4. p. 19. ed. Ast.

8) Diodori Aspendii fr. ap. Theodoret. in Samuel. I. Quaest. 6. (?) cf. Fabric. Bibl. Gr. I. p. 842. Harl. Claudian. de Stat. An. II. 7.

9) Diotogenis fr. περὶ ὁσιότητος ap. Stob. Flor. 5, 69. 43, 95. 130. Ecl. I. p. 220.; περὶ βασιλείας ap. Stob. Flor. 48, 61. 62.

10) Ecphanti Syracusani fr. περὶ βασιλείας ap. Stob. Flor. 47, 22. 48, 64—66., et alia quaedam ap. Stob. Ecl. I. p. 308. Plut. Plac.

philos. III. 13. (cf. Diophanti Syracusani fr. ap. Theodoret. Therap. IV. p. 795., Euphanti fr. ap. Porphyr. de Abstin. IV. p. 379.).

11) Eromenis (Eurymedontis? cf. Iambl. V. P. 267.) Tarentini fr. ap. Claudian. Mamert. de Stat. An. II. 7.

12) Eubulidis fr. ap. Boeth. de Mus. II. 18. Theol. arithm. p. 40.

13) Eurysi fr. περὶ τύχας ap. Stob. Ecl. I. p. 210. et ap. Clem. Al. Strom. V. p. 662.

14) Euryti fr. et sentent. ap. Aristot. Metaph. XIV. 5. Theophr. Met. 3. p. 312. ed. Brandis. Syrian. in Aristot. Metaph. p. 312, 10. 20. 32. ed. Brandis.

15) Euxithei fr. ap. Athen. IV. p. 157. Cf. Boeckh. Philol. p. 180.

16) Hicetae Syracusani sentent. apud Diog. Laert. VIII. 85. Cic. Acad. II. 39. Plutarch. Plac. phil. III. 9. al. Cf. Brandis l. c. p. 479. Grupp. p. 65.

17) Hippasi fr. et sentent. apud Boeth. de Mus. II. 18. Diog. Laert. VIII. 84. Aristot. Metaph. I. 3. Euseb. Praep. ev. XIV. 14. Plat. plac. phil. I. 3. 23. Sext. Emp. Pyrrhon. Hypot. III. 30., adv. Math. IX. 360. X. 313. Stob. Ecl. I. p. 304. 362. Simplic. in Aristot. Phys. f. 104. b., Syrian. in Metaph. p. 304, 4 p. 313, 5. ed. Brandis., Tertullian. de An. 5. Theodoret. Serm. II. p. 486. IV. p. 529. V. p. 545. ed. Lut. Paris., Theon. Smyrn. c. 12. p. 91. ed Bullialdi., Iambl. in Nicom. Arithm. p. 11. ed. Tennul., Coel. Aurelian., Galen. al. (cf. Bergk De Reliq. Com. Att. antiq. p. 178.).

18) Lysidis Tarentini sentent. v. Archipp. N. 1.

19) Megilli fr. Theol. arithm. p. 27.

20) Onatae fr. περὶ θεοῦ καὶ θείου ap. Stob. Ecl. I. p. 92. 50.

21) Prori Cyrenaici fr. Theol. arithm. p. 43.

22) Sthenidae Locri fr. περὶ βασιλείας ap. Stob. Flor. 48, 63.

23) Theanus fr. et sent. ap. Stob. Ecl. I. p. 302. Flor. 74, 32. 53. 55. Clem. Al. Strom. IV. p. 583. et p. 619. Diog. Laert. VIII. 43. Plut. Coniug. praec. 31. al. Vid. Menag. Histor. mulier. philos. in Comment. ad Diog. Laert. T. II. p. 621 sqq. ed. Huebner. De epistolis Theanus cf. Orell. l. c. p. 55.

24) Anonymorum fragmm. —

Ceterum nonnulla fragmentorum illorum Galeus iam recepit in Opusc. myth., phys., eth. p. 735 sqq. De Pythagoreorum, quae feruntur, epistolis cf. Socratis et Socraticorum, Pythagorae et Pythagoreorum Epistolae ed. Orell. Lips. 1815. et Opusc. Gr. vett. sent. et mor. T. II. p. 260.

Archytae Tarentini fragmenta philosophica post Orellium plenius collegit Hartenstenius De Archytae Tarentini fragm. philos. Lips. 1833.; sed desiderantur etiamnunc

a) inter mathematica fragmenta praeter Eudemi locum ap. Eutoc. in Archimed. de Sphaer. et Cyl. II. 2. p. 143. (Grupp. p. 46. 119.),

Boeth. Geometr. I. p. 1516. II. p. 1523. 1526. 1535. (cf. Boeckh. in Indic. Lect. 1841. aestiv. p. VI. Not. 7. et p. X.), Anatol. Alexandr. ms. ap. Fabric. Bibl. Gr. III. 8. Vol. III. p. 463. ed. Harl.;

b) inter musica fr. Ptolem. Harm. I. 13. p. 31. I. 14. p. 33. II. 14. p. 89., Porphyr. in Ptolem. Harm. p. 267. 269. 277. 280. 310. 313. 315. 317., quamquam haec partim Hartenstenius indicavit; porro Boeth. de Mus. III. 11. p. 1428. V. 16. p. 1479. V. 17. p. 1450. Plutarch. de Mus. p. 1146.

c) inter logica fragmenta praeter plures Simplicii locos, quos Eggersius De Archytae Tarentini Vita, Opp. et Philosophia, Paris. 1833. p. 29 sqq. indicavit, Dexipp. in Aristot. Categ. p. 43, 35. David. in Aristot. Cat. p. 60, 43. p. 75, 36. ed. Acad. Bor., Tzetz. in Hesiod. Opp. et Dies 329. (cf. Anonymi Proleg. in Aristot. Cat. p. 32, 38. David. l. c. p. 30, 7. p. 56, 42. Syrian. et Sopatr. Schol. in Hermog. Vol. IV. p. 297. ed. Walz.); ac praeterea

d) Porphyrii locus Schol. in Plat. p. 438. ed. Bekk., Schol. Plat. p. 411. (cf. Grupp. p. 121.), Censorin. De die nat. 4., Arnob. adv. Gent. II. 9. et dubius locus Chamaeleontis ap. Athen. XIII. p. 600. F., de quo p. 19. Not. 96. disputavimus.

Reliqua, quae in Hartenstenii collectione desiderantur Archytae fragmenta, apud Orellium reperiuntur. Ceterum ab hoc Tarentino Archyta philosopho distinguendus est Amphissensis poeta cognominis, qui epigrammata scripsit teste Plutarcho Qu. Gr. 15. p. 294. Stob. Flor. 95, 15. Diog. Laert. VIII. 82. Athen. III. p. 82. A. (cf. Meineke Analect. Alexandr. p. 353. sqq.) et post Eratosthenem vixit (cf. Plutarch. ap. Stob. Flor. 95, 15.). Praeterea plures alii Archytae memorantur, ut Archytas ephorus Lacedaemonius ap. Xenophont. Hist. Gr. II. 1, 10 (7). II. 3, 10 (7); Archytas musicus Mitylenaeus ap. Diog. Laert. VIII. 82. Hesych. Miles. v. Ἀρχύτας, de quo supra diximus (Not. 96.); Archytas de re rustica scriptor ap. Diog. Laert. VIII. 82. (cf. Not. 10.); Archytas architectus ap. Diog. Laert. VIII. 82.; Archytas lurco (ὀψοφάγος) ap. Athen. I. 9. p. 5. XII. p. 516. C. Suid. v. Τιμαχίδας et v. ὀψοφαγία. Plutarch. De vit. occult. 2.; Archytas, Horopis Babylonii pater, ap. Propert. V. (IV.) 1, 77. ed. Lachmann. De Archyta Tarentino maiori et minori (Appul. de Dogm. Plat. I. p. 569., Anonym. V. P. p. 102. ed. Kiessl., Iambl. V. P. 204. Eunap. p. 109. ed. Boisson.) cf. Bentl. Opusc. p. 201. Hartensten. p. 4. Not. 14.; de Archyta Peripatetico (Themist. ap. Boeth. in Aristot. Praedic. I. p. 114.) cf. Grupp. p. 12. Hartensten. p. 81. Not. 6.

EPIMETRUM II.

ad not. 58. cf. praefat.

DE HORATII IN ARCHYTAM PYTHAGOREUM CARMINE I. 28

Carminis Hor. I. 28. interpretatio ex hac potissimum quaestione pendet, quid significent *pulveris exigui parva munera, quibus Archytam*, quisquis est qui ipsum in carminis exordio mortuum alloquitur, *prope littus Matinum cohiberi* dicit. Interpretum magna est dissensio, sed poetae non est culpa. Principio enim indiciis satis luculentis pulveris exigui parva munera non significant terrae spatium quod Archytae corpus, e mari casu in littus eiectum, occupaverit, sed pulveris dona seu pulveris haustus, quibus Archytas aut sepultus aut sepeliendus sit. Nam spatium, a nemine Archytae datum, munus i. e. donum s. officium (Carm. IV. 2, 20. 9, 48. 15, 26. al.) dici non poterat, neque de uno munere, sed de pluribus et pulveris quidem seu terrae levis et solutae muneribus sermo est; defunctis autem sepeliendis plures pulveris haustus et nunc iniiciuntur et olim iniiciebantur (cf. vs. 36.), iique, quod animis certe prodesse et divinitus postulari credebantur (cf. Virg. Aen. VI. 365. sqq. 885. XI. 25. Soph. Ant. 25.), vere et dona et officia erant et solenniter, ubi de mortuis sermo est, munera aut munera suprema s. postrema vocantur (cf. Virg. Aen. XI. 25. Catull. 101, 8. Ovid. Met XIII. 525. Val. Flacc. III. 312. V. 13.). Tum vero non datis, sed *dandis* pulveris muneribus Archytas prope littus Mat. cohiberi dicitur. Nam datis muneribus, i. e. sepulcro, nihil nisi forte corpus eius cohiberi poterat; *cohiberi* autem dici non solent nisi quae resistere valent aut resistere nituntur (cf. Hor. Carm. III. 4, 80. II. 20, 8. III. 14, 22. IV. 6, 34. Sat. II. 4, 14. Epist. II. 1, 255. Ovid. Met. XIV. 224.), adeoque corpus exanime, pondus iners et viribus carens cohiberi muneribus satis bene dici non potest; *dandis* autem muneribus seu desiderio munerum nondum acceptorum ex vulgi opinione *animum* defuncti hominis cohiberi et quidem prope corpus citra orcum cohiberi necesse erat, donec ter saltem (cf. vs. 36.) iniecti pulveris donum acciperet (Virg. Aen. VI. 365. sqq. Ovid. Met. IV. 435. Hom. Il. Ψ. 71. Achill. Tat. p. 116. ed. Jacobs). Et de *animo* quidem Archytae, ut vs. 5, ubi aerias domos tentasse animoque rotundum polum percurrisse dicitur, ita etiam statim ab initio carminis cogitandum est; nam mare, terram, arenam non corpore, sed animo emensus erat et ipse mensor post suum ex hac vita discessum per allocutionem compellatur. Quo accedit quod per totum carmen de animis seu in coelo seu in orco versantibus sermo est. *Animum* vero muneribus nondum datis cohiberi dici, non est quod mireris. Nam datis muneribus ex vulgi opinione solvebatur, non cohibebatur animus, et omnino animi ea est natura, ut teneatur etiam rebus nondum acceptis (Hor. Epist. I. 7, 18),

ac negotiis quae nondum suscepit (Caes. B. G. VII, 1.); nam cogitatione res anticipat. Quare locutionibus, quales sunt: „negotium (nondum susceptum) me iu urbe retinet," „donum (exspectatum, sed nondum acceptum) mihi somnum aufert" nihil est rectius et facilius ad intelligendum. Praeterea datum iam sepulcrum plenum, qualecunque fuerit, iu carmine, e quo vel minimam pulveris particulam magnum fuisse donum intelligitur (cf. vs. 23. sqq.), parum probabile est *parvum exiguumque* munus dici; sed *dandum* munus pro operae adhibendae facilitate (vs. 35. sq.) satis commode parvum exiguumque dici poterat. Haud dubie igitur pulveris exigui parva munera, quibus Archytas prope littus M. cohiberi dicitur, sepulcralia sunt munera Archytae nondum impertita, sed tamen necessaria et desiderata, et quisquis est qui Archytam in carminis initio alloquitur, *umbram Archytae nondum sepulti alloquitur*, necessitudinis qua prope littus M. cohibeatur non ignarus.

Iam vero non est, quod supplex ille qui in fine carminis vs. 23. sqq. naufragus a nauta quem appellat, sepulturam sibi precatur, alius atque Archytas esse putetur ante compellatus, nec solum nihil obstat, quominus Archytae aequipararetur, sed ne potest quidem alius substitui, quin carmen evadat poeta, qui nil molitur inepte, plane indignum. Nam duas umbras discurrere sepultura indigentes neque tamen nisi unam eamque incognitam sibi sepulcrum et quidem iuxta Archytae nondum sepulti umbram sibi soli precari, et medio in sermone eius, tanquam in dramate, nautam prodire abire nihil loquentem, a lyrico et quovis alio carmine alienum est. Poetam vero, allocutione ad Archytam habita, sibi ipsi tanquam mortuo sepulturam precari, Archytae inhumati, conspecto nauta, plane immemorem, quis credat? Quo accedit quod supplex ille inter precandum vs. 29. Tarenti memor est, Archytas autem Tarentinus fuit. Haud dubie igitur naufragus ille de sepultura sua tam sollicitus, ut Scholiastae affirmant et aliunde etiam coniicere licet (cf. not. 58.), Archytas est. Iam vero parum probabile videtur, Archytam in carminis initio ab alio viro compellari, quam ab eo, quem vs. 23. sqq. tam enixe sepulturam rogat. Nam alium adesse non apparet, et poeta ne putetur Archytae nondum sepulti umbram e sua ipsius persona alloqui, praeter temporum rationem (nam Archytas trecentis fere annis ante Horatium vixit) non solum hoc vetat, quod praesente nauta (vs. 23) tertia persona plane supervacanea est, sed etiam quod nautam nihil locutum Archytas statim malignitatis suspectum habere non poterat, ut habet vs. 23. sqq. Carmen denique Archytae esse soliloquium, primum se ipsum tanquam alteram personam, tum mutata persona nautam alloquentis, nimis artificiose est inventum, neque ullo alio carmine, nedum Horatiano (nam de Alfii soliloquio Epod. 2. praeter vs. 49. cf. vs. 67.), comprobari potest. Quo accedit quod Archytas nautam vs. 23. non tanquam hominem ante nondum visum, sed tanquam hominem ad audiendas preces tam periculorum nautis in universum timendorum, quam sui ipsius naufragii commemoratione iam prae-

paratum alloquitur, siquidem vs. 21. a vs. 18. seiunctus claudicat. Nihil igitur reliquum, nisi ut nauta, quem Archytas vs. 23. appellat, in carminis initio ipse Archytam alloquatur. Carmen igitur amoebaeum est, ut Carm. III. 9. Epod. 17. et plures Satirarum, et nautae quidem cum Archyta colloquium, non dissimile Tiresiae cum Ulysse apud inferos colloquio Sat. II. 5.

Iam vero si ad Pythagoreorum de animis ex divina mente delibatis et post mortem pro sapientia sua aut in domos aethereas aut in nova corpora migraturis doctrinam satis notam (cf. Brandis l. c. p. 488. 494. 500. cf. Ovid. Trist. III. 3, 61. al.) ad eorumque de ficto sepulcralium munerum et piaculorum pretio qualem Ovidius et alii inde deduxerunt sententiam (Pythag. ap. Ovid. Met. XV. 153. sqq. cf. Hor. Carm. II. 20. Enn. ap. Cic. Tusc. I. 49, 117. Lobeck Agl. p. 896.) carmen interpretari licet (cf. Hor. Epod. 15, 21. Sat. II. 4, 3. 6, 63. Epist. II. 1, 52.), *nauta* Archytam, arenae mensorem nunc arenae particula egentem, coeli tentatorem (vs. 5. cf. III. 4, 71.) nunc in orcum demigraturum, per alios coeli tentatores, Tantalum (cf. II. 18, 36.), Tithonum, Minoem ipsumque Pythagoram docet, *unam omnes noctem manere*, h. e. sententiam Pythagoreorum doctrinae plane contrariam (cf. Brandis l. c. p. 501. al.), et Pythagoram quidem, naturae quippe, quem Archytas iudicaverit (cf. Ovid. Met. XV. 60. sqq), auctorem et veri praedicatorem, eius ipsius et Archytae et aliis exemplis erroris convictum, satis malignus ad Titanes in Tartarum detrudit (vs. 1—16.); *Archytas* contra, arenae mensor, post mortem a sublimibus suis studiis, ut a nauta lucri studioso (vs. 27. 30. cf. 14.) et maligno (vs. 23. cf. Sat. I. 5, 4.), orci gratia exiguam particulam arenae obtineat, parum sibi constans (cf. Carm. sq. I. 29.), confirmata breviter nautae sententia et indicato exitii sui nautarum nemini non timendi genere (vs. 21. cf. 18.), ad humillimas preces gravesque minas et obtestationes descendit (vs. 17—36; de vs. 17. cf. Carm. I. 7, 1.); et tanquam consulto, ne ulla de carminis dispositione et consilio dubitatio relinquatur, vs. 32. ad nautam munera postrema ipsi denegantem, nescio an vs. 15. memor: „*Fors et,* inquit, *debita iura vicesque superbae te maneant ipsum*" h. e. „ut tu mihi debita iura vicesque superbas obtigisse putas (cf. vs. 1. et 5.), sic fortasse et te ipsum maneant.

Hinc quo consilio poeta Archytam et nautam, tam dissimile par hominum, ad colloquium conduxerit, satis apparet. Scriptum est carmen, ut Carm. I. 11. II. 11. 18. III. 19. al., ad notanda prava hominum studia, et quidem, ut Torrentius, Cruquius, Dillenburger, alii iam monuerunt, ad notandos homines, qui, ut Archytas, sepulcri immemores (II. 18, 18.), coelum ipsum stultitia sua petunt (I. 3, 38.) et γνῶναι τῶν ἀμέτρων τὰ μέτρα (Schol. Cruq. cf. Herodot. I. 47.) sibi sumunt, ita tamen, ut etiam nauta lucri nimis studiosus et legum divinarum non minus, quam Archytas, negligens, non impune dimittatur (cf. vs. 32—34); nam Horatius auream diligit mediocritatem.

Ceterum de Archytae corpore palam in littore iacenti nihil in carmine dictum reperitur; imo Archytas maris nudis se obrutum dicit vs. 22.; ac sane nauta etiam corpore Archytae haud conspecto sed loco tantum naufragii cognito cum Archytae umbra colloquens cogitari potest et pulverem ter iniiciendum de rituum genere ad quod cenotaphia veterum pertinent, interpretari licet.

SENTENTIAE SINGULARES.

1. Philolaus propius ad Iudaicam de deo uno doctrinam accedit, quam nllus Pythagoreorum quorum fragmenta pro suppositiciis habentur.
2. Plato menti humanae numinis divini contemplandi facultatem non minorem tribuit, quam fragmentorum Pythagoricorum auctores.
3. Aliud definitionum genus Aristoteles Archytae, aliud Pythagoreis quos dicit vindicavit.
4. Alcmaeonem philos. recte Gruppius Philolao aetate inferiorem posùit. Aristotelis de Alcm. locus Metaph. I. 5. interpolatus est.
5. Aristotelis verba Oecon 4. *καθάπερ οἱ Πυθαγόρειοι λέγουσιν (τὴν γυναῖκα) ὥσπερ ἱκέτιν καὶ ἀφ᾽ ἑστίας ἠγμένην ὡς ἥκιστα δεῖν ἀδικεῖν,* emendatione non indigent.
6. Aristotelis verba Eth. Nic. I. 4. *πιθανώτερον δ᾽ ἐοίκασιν κτλ.* non sunt extriusecus illata, sed ob vocem proxime antecedentem (*ἐφημέρ ο ν*) *οὐ* particula excidit adeoque legendum est: *οὐ πιθανώτερον.*
7. Quale Horatius Carm. II. 20. iocose describit iter aerium, tale Pythagorei sapientium animos post discessum ex hac vita facturos serio docuerunt.
8. Aristoxenus in sonorum legibus inveniendis ab Harmonicorum qui vocantur ratione non plane deflexit,
9. *Βουνός, σκῆνος, ψαλτήριον* vocibus fragmentorum Pythagoricorum, in quibus reperiuntur, fides non labefactatur.
10. Pythagoreorum de animi in hac vita peregrinatione sententia non magis Judaica est aut Philonea, quam Empedoclis de animi exsilio terrestri et *περὶ τοῦ ἄτης λειμῶνος* doctrina.
11. Apud Sophoclem Ant. 4, si *ἄτης ἄτερ* vocabula emendatione indigent, id quod ex *οὔτε* particulae usu et vs. 17 (*ἀτωμένη*) et vs. 2. coll. 570. ed. Boeckh. diiudicandum videtur, ob Aeschyl. Pers. 821. *στάχυν ἄτης κτλ.* coll. Sept. adv. Th. 601. *ἄτης ἄρουρα κτλ.* Aeschyl. ap. Hesych. s. v. *ἀθήρ*, Solon. fr. 1, 35. ed. Bergk. *ἄτης ἄνθεα κτλ.* Empedocl. l. c. Etym. M. s. v. *ἀτασθαλία* legendum est *ΑΘΕΡ* (*ΑΘΗΡ*) pro *ΑΤΕΡ*, h. e.

   οὐδὲν γὰρ οὔτ᾽ ἀλγεινὸν οὔτ᾽ ἄτης ἀθὴρ
   οὔτ᾽ αἰσχρὸν οὔτ᾽ ἄτιμόν ἐσθ᾽, ὁποῖον οὐ
   τῶν σῶν τε κἀμῶν οὐκ ὄπωπ᾽ ἐγὼ κακῶν.

   Keiu Leiden, keine Hehel nnheilvoller Schuld,
   Kein Schimpf und keine Schande, die ich nicht
   Empfunden schon in deiner und meiner Noth.
12. Cleobulines quod legitur ap. Orell. Opusc. Graec. vet. sent. T. II. p. 220. (Grupp. l. c. p. 145.) aenigma, quid significet, e Socratis ap. Xenoph. Mem. IV. 2, 15. verbis intelligitur.

57845 4